Rapport 2009

Monitoring van activiteiten

Colofon

Auteur
Johan Rosiers, stafmedewerker VAD

Redactie
Mieke Autrique, stafmedewerker VAD
Mia De Bock, stafmedewerker VAD
Ilse Demaeseneire, stafmedewerker VAD
Marijs Geirnaert, directeur VAD

Layout cover, print en afwerking
www.epo.be

Verantwoordelijke uitgever
F. Matthys, Vanderlindenstraat 15, 1030 Brussel
wettelijk depotnummer: D/2010/6030/17

DE DRUGLIJN
078-15-10-20

VAD, Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen vzw

Vanderlindenstraat 15, 1030 Brussel

T 02 423 03 33 | F 02 423 03 34 | vad@vad.be | www.vad.be

Inhoudsopgave

		Pagina
	Inleiding	5
1.	Structuur van www.vadginger.be	7
2.	Algemene resultaten	9
2.1.	Samenstelling registratiepanel	9
2.2.	Overzicht van activiteiten	11
3.	Resultaten per sector	15
3.1.	Sector Arbeid	15
3.2.	Sector Gezondheid	19
3.3.	Sector Onderwijs	24
3.4.	Sector Overheid	28
3.5.	Sector Politie en Justitie	32
3.6.	Sector Vrije tijd en Cultuur	35
3.7.	Sector Welzijn	38
3.8.	Algemene bevolking	42
4.	Gingerbeeld van de registratorgroepen	45
4.1.	Preventieactiviteiten in de sectoren	45
4.2.	Soort activiteiten (algemeen)	47
4.3.	Gebruikte materialen	48
5.	Terugkoppeling resultaten CGG-preventiewerk (Samenwerkingsprotocol)	49
6.	Wat brengt de nabije Gingertoekomst?	63
	Bijlage 1: Algemene Gingerresultaten	65
	Bijlage 2: Ginger-nieuwsbrieven 2009	73

Inleiding

Sinds 1996 beheert VAD Ginger, een geïnformatiseerd registratiesysteem voor alcohol- en drugpreventieactiviteiten in Vlaanderen. Dit programma maakt het mogelijk dat preventiewerkers hun preventieactiviteiten aan de hand van een aantal standaardvariabelen registreren. VAD bundelt de data op Vlaams niveau en beschrijft de resultaten in een jaarlijks monitoringrapport.
Ginger heeft in de voorbije tien jaar zijn nut als geïnformatiseerd registratieprogramma voor alcohol- en drugpreventieactiviteiten aangetoond. Maar in de loop der jaren werd duidelijk dat er nood was aan een nieuwe versie, die meer afgestemd is op de nieuwe ICT-standaarden. Door nieuwe technologische en inhoudelijke noden drong een herwerking van het programma zich op. Daarom werd www.vadginger.be ontwikkeld, een internettoepassing om te registreren. Door deze vernieuwing staan de ingevoerde data veilig weggeschreven op de VAD-server, kan VAD de vooruitgang in de registratie bewaken, kan de registrator altijd en overal registeren waar er internettoegang is, enzovoort.
In vergelijking met de vorige Gingerversie werden ook inhoudelijk enkele variabelen toegevoegd, conform de doelstellingen voor Ginger in het convenant tussen de Vlaamse Overheid en VAD. Zo wordt gevraagd welke materialen gebruikt werden in de voorbereiding of uitvoering van de preventieactiviteit. Ook wordt gevraagd of en hoe evaluatie aan bod kwam in de activiteit.
Vanaf eind 2008 werden in alle Vlaamse provincies voorstellingen van de nieuwe Gingerversie gegeven. Op 1 januari 2009 startte het eerste registratiejaar in de nieuwe online-applicatie. Dit Gingerrapport op basis van de gegevens van 2009 is de eerste output van de registratie sinds de nieuwe Gingerversie in gebruik werd genomen.
De vernieuwing was meteen ook aanleiding om het format van het Gingerrapport licht te wijzigen. In hoofdstuk 2 geven we een algemeen overzicht van de resultaten, waarbij ook de nieuwe variabelen in beeld worden gebracht. In hoofdstuk 3 wordt het Gingerbeeld per sector opgehangen. In hoofdstuk 4 krijgt u zicht op het Gingerbeeld per registratorgroep. In hoofdstuk 5 houden we het beeld van het CGG-preventiewerk nog iets dichter tegen het licht gehouden. In hoofdstuk 6 ten slotte staan we kort stil bij wat de toekomst voor Ginger moet brengen.

Veel leesplezier!

1. Structuur www.vadginger.be

Alvorens tot de resultaten over te gaan, dit schematisch overzicht van de variabelen uit www.vadginger.be. De hoofdvariabelen zijn in hoofdletters weergegeven, de bijvariabelen in kleine letters. In de rechter kolom vind je de antwoordmogelijkheden terug.

VARIABELE	**ANTWOORDMOGELIJKHEDEN**
ORGANISATIE	Keuze uit door registrator vooraf aangemaakte lijst
↳Suborganisatie	Keuze uit door registrator vooraf aangemaakte lijst
DATUM	Aan te klikken in kalender
OMSCHRIJVING	Open veld
DUUR	Aantal minuten
SECTOR	Keuze uit (combinatie van) 8 categorieën: arbeid, gezondheid, onderwijs, overheid, politie en justitie, vrije tijd en cultuur, welzijn en algemene bevolking
↳Detailsector	Per sector keuze uit 6 tot 25 categorieën voor detailsectoren; bij algemene bevolking is er geen detailsector
LOCATIENIVEAU	Keuze uit 6 categorieën: lokaal, regionaal, provinciaal, gemeenschap of gewest, federaal, internationaal
DOELGROEP	Keuze uit 2 categorieën: intermediaire doelgroep, uiteindelijke doelgroep
↳ Intermediaire doelgroep *(of)*	* Wie? Keuze uit 3 categorieën: preventiewerkers, intermediairs, bestuursniveau * Aantal aanwezigen. Keuze uit 7 categorieën gaande van 1 aanwezige tot 100 of meer aanwezigen * Sector van de uiteindelijke doelgroep: zelfde categorieën als bij variabele SECTOR (wel zonder vermelding detailsectoren)
↳Uiteindelijke doelgroep	* Aantal aanwezigen. Keuze uit 7 categorieën gaande van 1 aanwezige tot 100 of meer aanwezigen * Wie? Keuze uit 4 categorieën:jongeren, familiale omgeving, volwassenen, andere
SOORT ACTIVITEIT	Keuze uit 6 categorieën: overleg, consult/advies, coaching, vorming, vroeginterventie, andere actie
↳ Detailsoort	Per soort activiteit keuze uit 2 tot 5 categorieën voor detailsoort (behalve bij consult/advies en andere actie
BEHANDELDE ITEM	Keuze uit 7 categorieën: middelengebruik algemeen, alcohol, illegale drugs, medicatie, tabak, gokken, ICT-verslaving
GEBRUIKT MATERIAAL	Keuze uit 7 categorieën: zelf ontwikkeld materiaal, materiaal van VAD/DrugLijn, ander materiaal op Vlaams niveau, ander materiaal op lokaal/regionaal niveau, ander materiaal op federaal niveau, ander materiaal op internationaal niveau, geen materiaal
ACTIVITEIT GEËVALUEERD?	Keuze uit 2 categorieën: ja, neen
(indien ja) ↳Hoe? ↳Wie? ↳Verslag gemaakt?	 Keuze uit 2 categorieën: mondeling, schriftelijk Keuze uit 3 categorieën: jijzelf, externe persoon/ organisatie, beide Keuze uit 2 categorieën: ja, neen

2. Algemene resultaten

2.1. Samenstelling registratiepanel

In totaal namen in 2009 80 registrators deel aan de Gingerregistratie, wat een absoluut record is. Het gros van de Gingerregistrators is aan een Centrum Geestelijke Gezondheid of aan VAD verbonden. Ziehier de registrators, verdeeld per registratorgroep.

• Lokale preventiewerkers (15)

Filip Claeys (Preventiedienst Deinze), Tim Cools (Preventiedienst Geel), Isabel De Deckker (Preventiedienst Boom), Inge Demeulenaere (Preventiedienst Mechelen), Peter Dendooven (Preventiedienst Aalter, Knesselare en Maldegem), Melina Eeckhout (Drugpreventie Rhode Schelde), Jan Gabriels (Preventiedienst Lier), Ina Genbrugge (Preventiedienst Aalter, Knesselare en Maldegem), Davina Meeuwissen (Preventiedienst Diest), Dimitri Sneyers (Preventiedienst Herentals), Walter Van De Velde (Preventiedienst Aalter, Knesselare en Maldegem), Ben Van Gilbergen (Preventiedienst Tienen), Bianca Vanreephingen (intergemeentelijke preventiewerker drugs en alcohol Pajottenland), Joris Van Vlasselaer (Intergemeentelijke preventiewerker alcohol en drugs Kampenhout-Steenokkerzeel-Zemst) en Wannes Verboven (Preventie drugs en alcohol Haviland).

• Regionale preventiewerkers (46)

Jeroen Aerts (VGGZ-CAD Limburg), Peter Aertsen (CGG De Pont Mechelen), Carlo Baeten (VGGZ-CAD Limburg), Evelien Bartier (CGG Middelpunt), Annelies Bode (CGG Vlaams-Brabant Oost), Evi Bogaerts (VGGZ-CAD Limburg), Karin Borkelmans (VGGZ-CAD Limburg), Joyce Borremans (CGG Vlaams-Brabant Oost), Christophe Cambre (CGG VAGGA-Altox Antwerpen), Tahar Chahbi (VGGZ-CAD Limburg), Martine Couvreur (CGG Vlaams-Brabant Oost), Dimitri Das (VGGZ-CAD Limburg), Tineke De Breucker (CGG Waas en Dender - Delta), Maaike De Coninck (CGG VAGGA-Altox Antwerpen), Cynthia Deman (CGG VAGGA-Altox Antwerpen), Leen De Mey (CGG VAGGA-Altox Antwerpen), Leen De Rooms (CGG Ahasverus), Jan De Smet (CGG VAGGA-Altox Antwerpen), Roos Deventer (CGG Middelpunt), Annemie Durang (CGG Ahasverus), David Fraters (VGGZ-CAD Limburg), Ellen Gibney (VGGZ-CAD Limburg), Rudy Goossens (CGG Eclips - CAT), Ingrid Hanot (VGGZ-CAD Limburg), Ilse Himpe (CGG Middelpunt), Tine Huyghebaert (CGG Middelpunt), Kelly Jacobs (VGGZ-CAD Limburg), Etienne Janssen (CGG Eclips - CAT), Jonathan Jetten (CGG Middelpunt), Katrien Kellens (VGGZ-CAD Limburg), Christophe Kino (CGG Eclips - CAT), May Leenaerts (CGG VAGGA-Altox Antwerpen), Ilse Lemahieu (CGG Waas en Dender - Delta), Gwen Maris (CGG Vlaams-Brabant Oost), Rudi Reyners (Provincie Vlaams-Brabant), Laurent Rouckhoudt (CGG Eclips - CAT), An Schelpe (CGG Eclips - CAT), Daniël Sikora (VGGZ-CAD Limburg), Marilyn Toch (CGG Eclips - CAT), Inge Truyens (CGG Kempen – De Meander), Sibel Turköglü (VGGZ-CAD Limburg), Steven Vanderauwera (CGGZ Primavera), Marjet Vanderstraeten (VGGZ-CAD Limburg), Niek Vanmaeckelberghe (CGG Middelpunt), Karel Vanrietvelde (CGG Middelpunt) en Ilse Van Roy (CGG Ahasverus).

- **Vlaamse preventiewerkers (19)**

Mieke Autrique (VAD), Inge Baeten (VAD), Ilse Bernaert (VAD), Joke Claessens (VAD), Mia De Bock (VAD), Else De Donder (VAD), Tom Defilet (VAD), Ilse De Maeseneire (VAD), Nina De Paepe (VAD), Marijs Geirnaert (VAD), Hilde Kinable (VAD), Marie-Claire Lambrechts (VAD), Kitty Messiaen (VAD), David Möbius (VAD), Johan Rosiers (VAD), Jochen Schrooten (VAD), Els Vandenberghe (VAD), Johan Vandewalle (De Sleutel) en Tina Van Havere (VAD).

2.2. Overzicht van activiteiten

Er werden voor het registratiejaar 2009 in totaal 5.621 activiteiten in www.vadginger.be ingevoerd. Na een kwaliteitscontrole bleken er daarvan 31 niet te voldoen. De uitval bedroeg met andere woorden 0,6%, een veel lager aandeel dan de voorgaande jaren. Dat heeft te maken met het feit dat er op datum geen fouten meer gemaakt kunnen worden: enkel de activiteiten die in 2009 plaatsvonden worden eruit gefilterd.
We houden dus nog 5.590 activiteiten over voor de analyse.

⇨ *Participatie van de sectoren (tabel B1)*

Onderwijs is niet langer de meest bereikte sector. Als het op unisectorale activiteiten aankomt, is dit wel nog het geval. Maar als je de intersectorale activiteiten van de onderwijssector mee in beschouwing neemt, is het uit met de hegemonie. In 2009 is de gezondheidssector de meest bereikte sector, met een deelname aan bijna één op drie preventieactiviteiten. Dit komt vooral dankzij een sterkere intersectorale participatie. De overheidssector komt qua aandeel dicht in de buurt van deze beide sectoren, waarbij vooral het grote aandeel intersectorale activiteiten opvalt: in driekwart van alle intersectorale preventieactiviteiten zijn vertegenwoordigers van overheden betrokken.
De welzijnssector vormt de middenmoot. Dankzij hun sterkere deelname aan intersectorale activiteiten komen zij beter uit de verf dan de resterende sectoren, die een aandeel van om en bij de 10% scoren.

⇨ *Evolutie unisectorale activiteiten van de sectoren (grafieken B1 en B2)*

Noot: unisectorale activiteit = activiteit die uitsluitend met één bepaalde sector wordt uitgevoerd. Bijvoorbeeld een preventieactiviteit in een school, waar geen actoren uit andere sectoren aan deelnemen, is een unisectorale activiteit met de onderwijssector.

Onderwijs blijft de sector die het meest unisectoraal bereikt wordt, al gaat dat aandeel de laatste vijf jaren beetje bij beetje naar beneden. De gezondheidssector komt aardig in de buurt, na een duidelijke stijging in vergelijking met 2008.
Dé sector die in de lift zit, is de overheidssector. Na vier opeenvolgende stijgingen, is het aandeel op 5 jaar tijd bijna verdrievoudigd. Een andere gestage groeier, zij het op ruime afstand qua aandeel, is de sector politie en justitie.
De welzijnssector blijft zijn golfbewegingen rond de 10% voortzetten. Ook de vrijetijds- en cultuursector blijft op en neer deinen rond de 8%.
Nadat in 2008 al een lichte stijging op te tekenen viel, kent de arbeidssector plots een forse stijging in het aandeel unisectorale activiteiten.

⇨ *Evolutie intersectorale activiteiten van de sectoren (tabel B2)*

Noot: intersectorale activiteit = activiteit waaraan meerdere sectoren deelnemen. Bijvoorbeeld een preventieactiviteit waaraan zowel de directie van een school als een lokale gemeentelijke preventiewerker aan deelnemen, is een intersectorale activiteit met zowel de onderwijssector als de overheidssector.

Na een dipje in 2008 herstelt het aandeel intersectorale activiteiten zich duidelijk. Met een aandeel van 18,3% nestelt het zich in de buurt van de jaren 2005-2007. Anderzijds

is er een lichte daling vast te stellen in het gemiddelde aantal deelnemende sectoren per intersectorale activiteit, van 3,13 naar 3,08. Maar deze futiele daling weegt lang niet op tegen de stijging in aandeel. Als we de ISS-indicator[1] bekijken, zien we zelfs dat intersectorale samenwerking in 2009 qua omvang de meeste voorgaande jaren overstijgt. Intersectorale samenwerking is dus zeker niet op de terugweg.

⇨ *Tijdsinvestering per activiteit en per sector (tabel B3)*

Alle geregistreerde preventieactiviteiten samen hebben in totaal 14.034 uren in beslag genomen, wat overeenkomt met 1.754 werkdagen van 8 uur. De gemiddelde duur per activiteit is 2.30 u. Sommige activiteiten, zoals vorming en vroeginterventie, duren merkelijk langer. Andere, in casu overleg, consult/advies en coaching, duren minder lang. Nochtans wordt de duur van consult- en adviesactiviteiten al een beetje omhoog gestuwd omdat veel Gingerregistrators deze activiteiten pas beginnen registreren vanaf dat deze 15 minuten of langer duren. Zo ook bij de VAD-medewerkers, die kortdurende consult en advies aanvullend in een parallel programma registreren.
Als we de tijdsinvestering per sector bekijken, dan zien we dat de gemiddelde tijdsduur in de meeste sectoren niet ver afwijkt van het algemene gemiddelde. Wel zien we per soort activiteit duidelijke verschillen. Zo neemt consult/advies duidelijk meer tijd in beslag in de sectoren onderwijs en vrije tijd en cultuur. Vroeginterventie duurt heel wat langer in de gezondheidssector.
Opmerkelijk is ook dat vorming in het kader van intersectorale samenwerking merkelijk langer duurt dan algemeen.

⇨ *Coaching en vroeginterventie per sector (tabel B5)*

In vergelijking met de vorige Gingerversie zijn twee soorten activiteit toegevoegd aan de keuzemogelijkheden, met name coaching en vroeginterventie.
Coaching komt algemeen genomen in ongeveer 1 op de 10 preventieactiviteiten (10,3%) aan bod. In sommige sectoren ligt dat aandeel hoger. Dat is vooral in de arbeidssector het geval, waar bijna 1 op de 4 activiteiten coaching behelst (23,0%). Ook in de onderwijssector komt coaching relatief meer aan bod (14,7%). In beide sectoren gaat de coachingsactiviteit in regel om beleidsontwikkeling in de organisatie. Anderzijds komt deze activiteitsoort zo goed als niet voor in de gezondheidssector (2,6%). Ook in activiteiten met de algemene bevolking is coaching zo goed als onbestaande (1,2%).
Vroeginterventie is in 1 op de 20 preventieactiviteiten aan de orde (5,0%). In de gezondheidssector komt dit merkelijk vaker voor (9,6%), terwijl dit in de sectoren arbeid, onderwijs, overheid en vrije tijd en cultuur (zo goed als) niet voorkomt. Vroeginterventie in de gezondheidssector is ongeveer even sterk gericht naar groepen als naar individuele personen. Opvallend is ook dat vroeginterventie 1 op de 5 preventieactiviteiten met de algemene bevolking vorm geeft (20,1%). Daarin heeft vroeginterventie naar individuen de bovenhand.

[1] De ISS-indicator, berekend volgens de formule [percentage intersectorale activiteiten op het totaal aantal activiteiten x gemiddeld aantal aanwezige sectoren per intersectorale activiteit], geeft een indicatie van de omvang van intersectorale samenwerking.

⇨ Bereikte doelgroepen per sector (tabellen B6 en B7)

Driekwart van alle in Ginger geregistreerde preventieactiviteiten zijn gericht naar intermediaire doelgroepen (76,3%). Binnen die ruime groep gaan de meeste activiteiten uit naar de specifieke categorie 'intermediairs', maar ook de andere categorieën 'bestuursniveau' en 'preventiewerkers' worden regelmatig bereikt. Intermediairs worden (nog) meer dan gemiddeld bereikt in de sectoren vrije tijd en cultuur, onderwijs en politie en justitie. Vertegenwoordigers van het bestuursniveau komen sterker dan gemiddeld aan bod in de sectoren politie en justitie, overheid en arbeid. Preventiewerkers worden merkelijk vaker dan gemiddeld bereikt in de gezondheids- en in de overheidssector.
Wat het kwart activiteiten met uiteindelijke doelgroepen (23,7%) betreft, gaat proportioneel de meeste aandacht naar jongeren uit. Vooral in de onderwijssector, waar jongeren zo goed als altijd deel uitmaken van de doelgroep. Volwassenen worden relatief vaker bereikt in de arbeidssector en in de vrijetijds- en cultuursector, alsook in de algemene bevolking. De familiale omgeving wordt vaker bereikt in de welzijnssector en in de algemene bevolking.

⇨ Behandelde thema's per sector (tabel B8)

In ruim 8 op de 10 preventieactiviteiten is het thema 'middelengebruik algemeen' aan de orde (82,1%)[2]. Dat geldt nog meer dan gemiddeld voor de sectoren arbeid en onderwijs. Van de specifiek benoemde items komt alcohol het meest aan bod (22,3%), gevolgd door illegale drugs. Terwijl alcohol als specifiek thema in alle sectoren zowat gelijkwaardig aan bod komt, zien we dat illegale drugs als thema iets vaker opgenomen wordt in activiteiten met de sector politie en justitie. Andere opvallende resultaten: het thema medicatie staat vaker in de sectoren arbeid en onderwijs op het programma. In de onderwijssector geldt dat eveneens voor de thema's tabak, gokken en ICT-verslavingen. Gokken en ICT-verslavingen worden als thema's eveneens vaker opgenomen als het gaat over preventieactiviteiten naar de algemene bevolking.

⇨ Gebruikte materialen per sector (tabel B9)

Zelf ontwikkeld materiaal (51,1%) en materiaal van VAD/DrugLijn (45,5%) worden duidelijk het meest gehanteerd in het kader van preventieactiviteiten. Dit roept de vraag op over welk zelf ontwikkeld materiaal het hier gaat. Navraag bij Gingerregistrators leert dat het meestal gaat om het aanvullen of aanpassen van bestaande materialen aan de specifieke context van de activiteit. Een betere omschrijving of een verdere opsplitsing van de bestaande antwoordcategorie. Dit aandachtspunt zal zeker worden meegenomen in de komende Gingerevaluatie. Indien zou blijken dat het inderdaad om een te ruime interpretatie van het begrip gaat, zullen de nodige aanpassingen in de vraagstelling worden doorgevoerd.
Materialen die op andere niveaus zijn ontwikkeld, komen duidelijk minder vaak voor.

---

[2] De categorie 'middelengebruik algemeen' wordt gekozen als het over het ruimere thema middelengebruik gaat, zonder specifiek in te gaan op aparte vormen van dat middelengebruik.

⇨ *Evaluatie per sector (tabellen B10 en B11)*

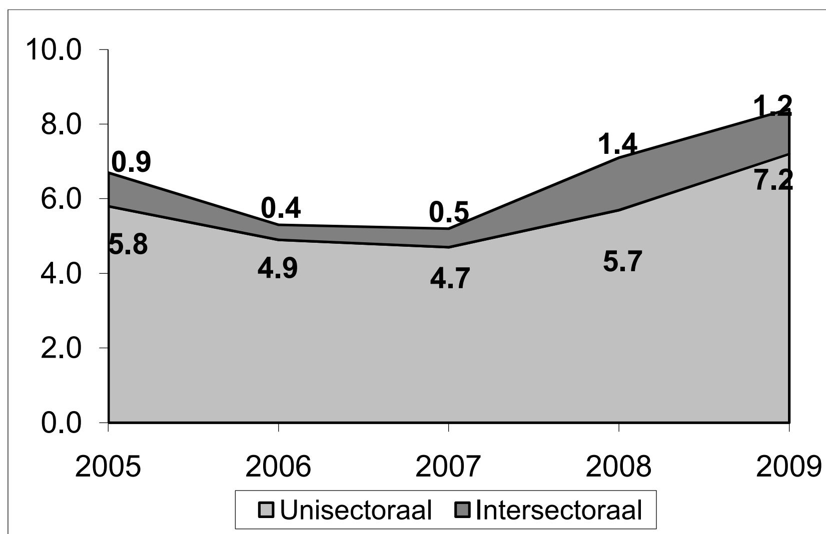
Ongeveer 1 op de 3 in Ginger geregistreerde preventieactiviteit is geëvalueerd (32,0%). Dat kan weinig lijken, maar hierbij mag niet vergeten worden dat in Ginger activiteiten worden geregistreerd en niet acties. Een actie kan perfect tijdens het proces en/of aan het eind van het proces geëvalueerd worden, zonder dat je elke afzonderlijke activiteit evalueert. In die zin is 32% zelfs een hoog percentage. Vormingsactiviteiten en in mindere mate activiteiten m.b.t. vroeginterventie worden vaker geëvalueerd omdat deze activiteiten meestal afgerond worden na één of enkele sessies. Dit terwijl activiteiten rond overleg, coaching en consult/advies vaker deel uitmaken van een langdurend proces, waarbij niet na elke stap geëvalueerd wordt.
Alhoewel er tussen de sectoren verschillen zijn inzake het aandeel geëvalueerde activiteiten, valt op dat in de meeste sectoren ongeveer even vaak een schriftelijk evaluatieverslag van de activiteit wordt gemaakt. Bij activiteiten met de overheidssector gebeurt dat iets minder vaak, bij activiteiten met de sectoren arbeid en politie en justitie iets vaker.

3. Resultaten per sector

3.1. Sector Arbeid

⇨ Aandeel preventieactiviteiten (tabel B1 en grafiek A1)

De arbeidssector nam in 2009 deel aan 469 in Ginger geregistreerde preventieactiviteiten. Dat komt overeen met een aandeel van 8,4% Het gros daarvan (7,2%) verloopt via unisectorale weg. Als we het aandeel over de laatste vijf jaren beschouwen, dan zien we dat het aandeel na 2007 vrij duidelijk gestegen is. Tussen 2008 en 2009 situeert de stijging zich in het aandeel unisectorale activiteiten. Die stijging is mede te wijten aan de nieuwe impuls die vanuit cao 100 kwam (het uitwerken van een alcohol- en drugbeleid in ondernemingen).

<u>Grafiek A1</u>: evolutie unisectorale en intersectorale activiteiten (2005-2009) in de arbeidssector

⇨ Detailsectoren (tabel A1)

In het werken met de arbeidssector worden private bedrijven het meest bereikt. Dat is niet zo verwonderlijk, aangezien cao 100 zich voornamelijk richt op private bedrijven. In bijna 4 op de 10 gevallen zijn deze vertegenwoordigd. Het gaat dan vooral om grotere private bedrijven, met meer dan 50 personeelsleden. Socialprofitbedrijven zijn in 1 op de 6 activiteiten met de arbeidssector van de partij. De verhouding tussen grotere en kleinere organisaties helt licht over naar de grotere. Overheidsbedrijven zijn in 1 op de 7 activiteiten vertegenwoordigd, met een duidelijk overwicht voor de grotere overheidsbedrijven (>50 personen). Vakbonden zijn in 1 op de 12 activiteiten present. Preventieactiviteiten met externe diensten preventie en bescherming gebeuren eerder sporadisch.

Detailsector	**Aandeel**
Private bedrijven (>50 pers.)	27,3%
Overheidsbedrijven (>50 pers.)	14,9%
Private bedrijven (1-50 pers.)	11,5%
Socialprofitorganisaties (1-50 pers.)	9,4%
Vakbonden	8,5%
Socialprofitorganisaties (1-50 pers.)	7,7%
Overheidsbedrijven (1-50 pers.)	2,8%
Ext. Diensten preventie en bescherming	2,8%
Meerdere	17,9%

Tabel A1: aandeel activiteiten per detailsector in de arbeidssector

⇨ Locatieniveau (tabel B4)

Bijna 4 op de 10 geregistreerde preventieactiviteiten met de arbeidssector vinden op lokaal vlak plaats, wat merkelijk minder is dan in het algemene Gingerbeeld. 1 op de 5 richt zich op het gemeenschaps- of gewestniveau. 1 op de 6 activiteiten situeert zich op federaal niveau, wat duidelijk vaker is dan andere sectoren. Dat is mede te verklaren door het feit dat de Nationale Arbeidsraad en cao 100 federale beleidsbevoegdheden zijn. Ook 1 op de 8 activiteiten die op regionaal niveau (clusters van verschillende gemeenten) plaatsvinden, zijn proportioneel hoger dan in andere sectoren. 1 op de 10 activiteiten spelen zich af op provinciaal niveau. Het internationaal niveau komt zo goed als nooit aan bod.

Dat het lokale niveau minder goed scoort en de 'hogere' niveaus beter heeft te maken met het feit dat activiteiten in deze sector zich sterker richten naar organisaties en overheden wiens actieradius het lokale niveau overstijgt.

⇨ Doelgroep (tabellen A2, B5 en B6)

Bijna 9 op de 10 activiteiten met de arbeidssector vinden plaats met een intermediaire doelgroep, in regel is dat met de specifieke doelgroep intermediairs. Maar ook het bestuursniveau is vaak aanwezig. In meer dan de helft van de gevallen zijn er minder dan 10 personen aanwezig.

Wat het werken met de uiteindelijke doelgroep betreft, gaat het bijna steeds om volwassenen, wat logisch is aangezien arbeid zo goed als steeds door volwassenen wordt uitgevoerd. Voorts is het zo dat de bereikte uiteindelijke doelgroep vaak meer dan 10 personen telt.

86,5% intermediaire doelgroep	**13,5% uiteindelijke doelgroep**
⇩ waarvan …	⇩ waarvan …
⇨ 83,4% intermediairs ⇨ 47,0% bestuursniveau ⇨ 14,6% preventiewerkers	⇨ 88,9% volwassenen
⇨ 32,7% 4-9 aanwezigen ⇨ 26,5% 10-24 aanwezigen ⇨ 17,8% 2-3 aanwezigen	⇨ 30,2% 4-9 aanwezigen ⇨ 23,8% 10-24 aanwezigen ⇨ 17,5% 25-49 aanwezigen

Tabel A2: aandeel doelgroepen in de arbeidssector[3]

⇨ Soort activiteit (tabellen A3 en B7)

Twee soorten vormen het gros van de activiteiten met de arbeidssector: vorming, vooral gericht op het inspelen op attitudes en op het inoefenen van vaardigheden, en overleg, vooral gefocust op uitwisseling en afstemming en voorwaardenscheppend overleg. Ook coaching komt vrij veel aan bod – zeker in vergelijking met de andere sectoren – en is bijna steeds gericht op beleidsontwikkeling in een organisatie. Ook hier is er een duidelijke link met cao 100.

35,0% vorming ⇨ 59,1% inspelen op attitude ⇨ 56,1% informatieoverdracht ⇨ 28,7% inoefenen van vaardigheden
32,8% overleg ⇨ 57,8% uitwisseling en afstemming ⇨ 50,0% voorwaardenscheppend overleg ⇨ 21,4% concept- en materiaalontwikkeling
23,0% coaching ⇨ 90,5% beleidsontwikkeling in een organisatie ⇨ 9,5% beleidsontwikkeling lokaal
4,7% consult en advies
4,5% andere acties

Tabel A3: aandeel soorten activiteit in de arbeidssector[4]

[3] In deze tabellen worden enkel resultaten weergegeven die meer dan 2% van het totaal aantal activiteiten in de sector uitmaken. Voor het aantal aanwezigen en de detailactiviteiten waarvoor meer dan 3 categorieën bestaan, wordt enkel de top-3 weergegeven.

⇨ ***Behandelde items (tabel B8)***
In 9 op de 10 activiteiten gaat het over middelengebruik algemeen. Als het item specifieker wordt benoemd, gaat het meestal over alcohol, illegale drugs of medicatie. Opvallend is dat medicatie als specifiek thema duidelijk meer in de focus staat dan in andere sectoren. Dat is omdat bedrijven, naast de algemene aandacht voor alcohol en drugs, vragende partij zijn naar specifieke aandacht voor medicatie, aangezien het gebruik daarvan een negatieve invloed kan hebben op het functioneren van de werknemers. Tabak, gokken en ICT-verslavingen komen zelden specifiek aan bod.

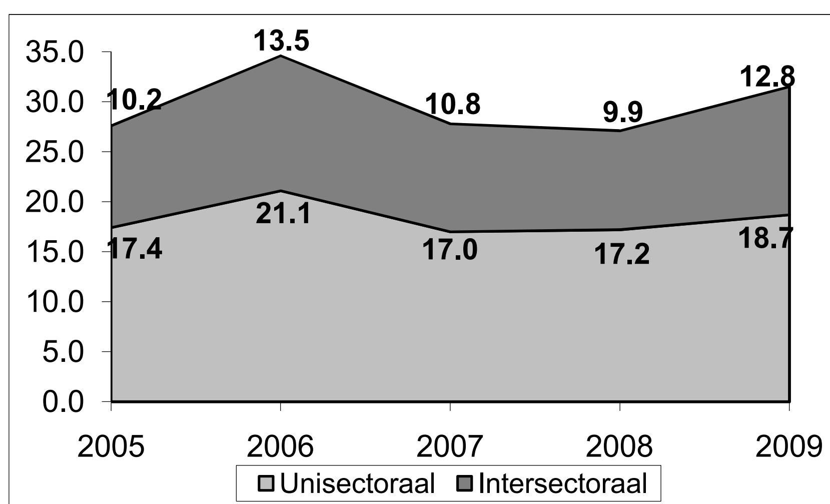
⇨ ***Gebruikte materialen (tabel B9)***
In driekwart van de geregistreerde preventieactiviteiten wordt aangegeven dat door VAD/DrugLijn ontwikkeld materiaal gebruikt wordt, wat opvallend meer is dan in de andere sectoren. Dat is omdat er voor deze sector heel wat materiaal van VAD beschikbaar is (bv. Q-ADO 1.0, handboek 'Een ticket voor een alcohol- en drugbeleid in uw bedrijf'). In bijna de helft van de gevallen gaat het (ook) over zelf ontwikkeld materiaal[4]. Andere gebruikte materialen komen in minder dan 10% voor.

[4] Navraag bij Gingerregistrators leert dat het begrip 'zelf ontwikkeld materiaal' (te) ruim wordt geïnterpreteerd en dat het vaak gaat om eigen in- of aanvullingen van bestaande materialen. In die zin geeft het hoge percentage een overschatting weer van het effectief zelf ontwikkelde materiaal. Dit aandachtspunt zal worden meegenomen naar de Gingerevaluatie en indien nodig worden aangepast in het programma.

3.2. Sector Gezondheid

⇨ Aandeel preventieactiviteiten (tabel B1 en grafiek A2)

De gezondheidssector nam in 2009 deel aan 1.759 in Ginger geregistreerde preventieactiviteiten. Daarmee is deze sector goed voor een aandeel van 31,5%. De meeste activiteiten zijn unisectoraal naar de gezondheidssector gericht (18,7%), maar ook het aandeel activiteiten via participatie aan intersectorale samenwerking is solide (12,8%). Bekijken we het aandeel over de laatste vijf jaren, dan zien we een trage golfbeweging waarbij 2009 bijna de piek van 2006 weer bereikt. Vooral het aandeel intersectorale activiteiten is duidelijk gestegen.

Grafiek A2: evolutie unisectorale en intersectorale activiteiten (2005-2009) in de gezondheidssector

⇨ *Detailsectoren (tabel A4)*

De Centra Geestelijke Gezondheidszorg (CGG) zijn nog steeds de meest betrokken detailsector. Zij zijn in bijna 4 op de 10 activiteiten de vertegenwoordiger van de gezondheidssector. Dit aandeel ligt wel een stuk lager dan dat van de twee vorige jaren, toen dat aandeel rond 6 op de 10 lag. Een deel van de verklaring ligt zonder twijfel aan de technische aanpassingen van Ginger. In de vorige versie konden alle detailsectoren worden gescoord als er meerdere detailsectoren op de preventieactiviteit aanwezig waren. In de nieuwe versie is dat niet langer nodig en wordt de categorie 'meerdere' gekozen als er meerdere detailsectoren aanwezig waren. De categorie 'meerdere' komt in 2009 uit op 22,1%.
Koepels zijn de tweede meest participerende detailsector, met een deelname aan 1 op de 10 activiteiten. Het Lokaal Gezondheidsoverleg (LOGO) neemt deel aan 1 op de 20 activiteiten in de gezondheidssector. Andere detailsectoren zijn nog minder betrokken.

Detailsector	**Aandeel**
Centra Geestelijke Gezondheid (CGG)	40,8%
Koepels	10,4%
Lokaal Gezondheidsoverleg (LOGO)	5,3%
(Andere benoemde detailsectoren)	<5%
Andere	11,4%
Meerdere	22,1%

Tabel A4: aandeel activiteiten per detailsector in de gezondheidssector

⇨ *Locatieniveau (tabel B4)*

4 op de 10 preventieactiviteiten met de gezondheidssector zijn lokale activiteiten. 3 op de 10 situeren zich op het gemeenschaps- of gewestniveau, wat in vergelijking met de andere sectoren veel is. Dat heeft voor een groot deel te maken met de activiteiten die registrators uitvoeren met VAD (voornamelijk overleg maar ook nog vrij vaak vorming). Activiteiten op provinciaal niveau of op regionaal niveau komen ook vrij vaak voor. Activiteiten met de gezondheidssector op federaal of internationaal vlak komen daarentegen zo goed als niet voor.

⇨ Doelgroep (tabellen A5, B5 en B6)

Ruim 8 op de 10 preventieactiviteiten met de gezondheidssector vinden plaats met een intermediaire doelgroep. Zowel intermediairs als preventiewerkers zijn dan bijna 6 op de 10 keer aanwezig. Vertegenwoordigers van het bestuursniveau zijn bij 1 op de 3 preventieactiviteiten met intermediaire doelgroepen aanwezig. Qua grootte van de intermediaire doelgroep ligt dat meestal tussen 4 en 24 personen. Maar ook doelgroepen met 1 tot 3 personen komen geregeld voor. Grotere groepen, van 25 personen en meer, zijn een rariteit.

De overige 1 op de 7 activiteiten vinden dus met de uiteindelijke doelgroep plaats. In meer dan de helft van de gevallen zijn jongeren betrokken partij. Het gaat dan meestal om activiteiten in functie van vroeginterventie (intake, sessies, afrondingsgesprekken). Ook volwassenen zijn vaak aanwezig. Daarbij gaat het eveneens vaak om activiteiten in het kader van vroeginterventie (groepssessies, vroeginterventies in ziekenhuis bij problematisch alcoholgebruik …). Qua grootte is er in de helft van de activiteiten met de uiteindelijke doelgroep 4-9 personen aanwezig en in een kwart 1 persoon.

84,9% intermediaire doelgroep	**15,1% uiteindelijke doelgroep**
⇩ waarvan …	⇩ waarvan …
⇨ 58,4% intermediairs ⇨ 55,6% preventiewerkers ⇨ 31,4% bestuursniveau	⇨ 56,8% jongeren ⇨ 38,0% volwassenen
⇨ 39,8% 4-9 aanwezigen ⇨ 31,2% 10-24 aanwezigen ⇨ 11,7% 1 aanwezige	⇨ 50,0% 4-9 aanwezigen ⇨ 26,7% 1 aanwezige

<u>Tabel A5</u>: aandeel doelgroepen in de gezondheidssector[5]

[5] In deze tabellen worden enkel resultaten weergegeven die meer dan 2% van het totaal aantal activiteiten in de sector uitmaken. Voor het aantal aanwezigen en de detailactiviteiten waarvoor meer dan 3 categorieën bestaan, wordt enkel de top-3 weergegeven.

⇨ ***Soort activiteit (tabellen A6 en B7)***

De gezondheidssector blijft een sterk op overleg georiënteerde sector. Net als in 2008 maakt overleg tweederde uit van alle preventieactiviteiten in deze sector. Uitwisseling en afstemming staan hierin centraal, al komt ook concept- en materiaalontwikkeling goed uit de verf.

Zowel vorming als vroeginterventie komen in ongeveer 1 op de 10 activiteiten aan bod. Met dit aandeel voor vroeginterventie scoort de gezondheidssector veruit het hoogst van alle sectoren. Dat is op zich niet verwonderlijk: de gezondheidssector werkt meer dan andere sectoren rond vroeginterventie omdat personen met beginnende alcohol- en drugproblemen meer naar deze sector komen of ernaar worden doorverwezen. Zowel vroeginterventie naar een groep toe als vroeginterventie naar personen toe komt in ongeveer 2 op de 3 vroeginterventieactiviteiten aan bod. Dat zou betekenen dat in een derde van de vroeginterventies zowel een groep als een persoon worden bereikt. Verdere analyse van de data en navraag bij de registrator leert dat dit vooral te maken heeft met een preventiewerker die vroeginterventiesessies, bestaande uit een persoonlijk intakegesprek, drie groepssessies en een persoonlijk afrondingsgesprek, telkens als één activiteit registreerde waarbij zowel vroeginterventie naar een groep (groepssessies) als vroeginterventie naar personen (2 individuele gesprekken) opgetekend werden. Idealiter zou dit als 5 aparte activiteiten geregistreerd moeten worden.

Bij vorming dekken vooral informatieoverdracht en inspelen op attitude de lading.

66,0% overleg
- ⇨ 71,5% uitwisseling en afstemming
- ⇨ 40,7% concept- en materiaalontwikkeling
- ⇨ 22,7% voorwaardenscheppend overleg

12,1%vorming
- ⇨ 50,2% inspelen op attitude
- ⇨ 50,2% informatieoverdracht
- ⇨ 24,4% inoefenen van vaardigheden

9,6% vroeginterventie
- ⇨ 70,8% aan persoon
- ⇨ 63,7% aan groep

6,1% consult en advies

3,6% andere acties

2,6% coaching
- ⇨ 81,0% beleidsontwikkeling in een organisatie

<u>Tabel A6</u>: aandeel soorten activiteit in de gezondheidssector[6]

⇨ ***Behandelde items (tabel B8)***

In 8 op de 10 preventieactiviteiten met de gezondheidssector ligt de klemtoon op middelengebruik algemeen. In een kwart wordt meer specifiek op alcohol gefocust en in 1 op de 7 activiteiten is dat op illegale drugs. Medicatie, tabak, gokken en ICT-verslavingen komen merkelijk minder gericht aan bod.

⇨ ***Gebruikte materialen (tabel B9)***

In de helft van de gevallen wordt door VAD/DrugLijn ontwikkeld materiaal gebruikt (bv. draaiboek 'Vroeginterventie via groepswerking met jonge druggebruikers', draaiboek 'psycho-educatie voor familieleden') en in 4 op de 10 gevallen is dat (ook) zelf ontwikkeld materiaal[6]. Andere materialen komen merkelijk minder voor.

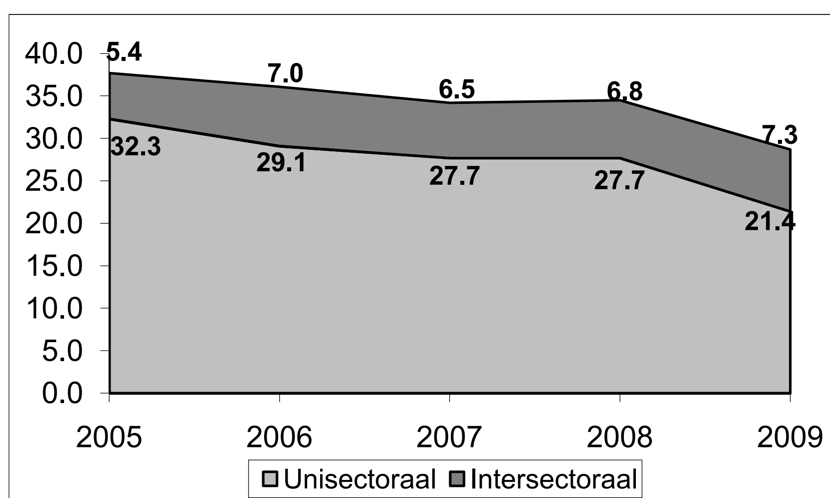
---

[6] Navraag bij Gingerregistrators leert dat het begrip 'zelf ontwikkeld materiaal' (te) ruim wordt geïnterpreteerd en dat het vaak gaat om eigen in- of aanvullingen van bestaande materialen. In die zin geeft het hoge percentage een overschatting weer van het effectief zelf ontwikkelde materiaal. Dit aandachtspunt zal worden meegenomen naar de Gingerevaluatie en indien nodig worden aangepast in het programma.

3.3. Sector Onderwijs

⇨ Aandeel preventieactiviteiten (tabel B1 en grafiek A3)

De onderwijssector nam in 2009 deel aan 1.604 in Ginger geregistreerde preventieactiviteiten. Daarmee is deze sector goed voor een aandeel van 28,7%. De meeste activiteiten zijn unisectoraal (21,4%). Het aandeel activiteiten via intersectorale samenwerking ligt duidelijk lager (7,3%). Bekijken we het aandeel over de laatste vijf jaren, dan zien we dat het aandeel van 2009 een heel stuk onder dat van de voorgaande jaren ligt. Dit komt door de daling van het aandeel unisectorale activiteiten. Deze daling hangt grotendeels samen met een daling van het aandeel vormingsactiviteiten.

Grafiek A3: evolutie unisectorale en intersectorale activiteiten (2005-2009) in de onderwijssector

⇨ Detailsectoren (tabel A7)

Het secundair onderwijs is nog steeds de sterkst participerende detailsector. Zij zijn in bijna tweederde van alle preventieactiviteiten met de onderwijssector betrokken. De drie grootste onderwijsvormen ASO, TSO en BSO zijn elk betrokken in minstens de helft van de activiteiten in het secundair onderwijs. De participatie is iets hoger voor TSO en BSO dan voor ASO.

Andere detailsectoren komen wezenlijk minder aan bod. Hoger onderwijs, basisonderwijs en Centra voor Leerlingenbegeleiding (CLB) halen nog net de 5%-drempel. Andere detailsectoren zitten daar zelfs een stuk onder.

Detailsector	**Aandeel**
Secundair onderwijs	63,5%
Hoger onderwijs	6,4%
Basisonderwijs	5,9%
Centra voor Leerlingenbegeleiding (CLB)	5,5%
(Andere benoemde detailsectoren)	<3%
Meerdere	12,8%

Tabel A7: aandeel activiteiten per detailsector in de onderwijssector

⇨ *Locatieniveau (tabel B4)*

Zo goed als alle activiteiten met de onderwijssector spelen zich op lokaal vlak af, wat vooral te maken heeft met de locatie van de onderwijsinstelling waarmee een preventieactiviteit wordt uitgevoerd. Af en toe wordt er ook op gemeenschaps- of gewestelijk niveau, op provinciaal niveau of op regionaal niveau gewerkt. Activiteiten op federaal of internationaal vlak komen haast niet voor.

⇨ *Doelgroep (tabellen A8, B5 en B6)*

Intermediaire doelgroepen zijn betrokken in tweederde van de preventieactiviteiten met de onderwijssector, waarbij het in regel gaat om intermediairs. Het bestuursniveau is minder vaak vertegenwoordigd, net als preventiewerkers. De doelgroepgrootte 4-9 personen komt het meest voor, gevolgd door 10-24 personen en 1 persoon. Bereikte doelgroepen van 25 personen of meer komen slechts zelden voor.

Eén derde van de activiteiten heeft dus met de uiteindelijke doelgroep plaats, wat veel meer is dan in de andere sectoren. Negen keer op de tien gaat het om jongeren (leerlingen). Het gros daarvan komt op naam van 2 CGG die specifieke programma's naar de uiteindelijke doelgroep jongeren uitvoeren: CAD Limburg met Europeers[7] (naast o.a. ook begeleiding van druggetuigenissen in scholen) en CGG Eclips – CAT met het project Machtig[8]. Ook De Sleutel bereikt met het Sleutelspel voor leerlingen en voordrachten in scholen deze doelgroep, zij het in mindere mate dan de 2 vernoemde CGG.

In het werken naar de uiteindelijke doelgroep toe, is het duidelijk dat de groepsgrootte merkelijk groter is: in meer dan 9 op de 10 keer bevat de bereikte doelgroep minstens 10 personen. In 6 op de 10 gevallen is dat zelfs 25 en meer.

66,3% intermediaire doelgroep	**33,7% uiteindelijke doelgroep**
⇩ waarvan …	⇩ waarvan …
⇨ 91,8% intermediairs ⇨ 29,7% bestuursniveau ⇨ 17,1% preventiewerkers	⇨ 90,0% jongeren ⇨ 14,3% volwassenen
⇨ 41,8% 4-9 aanwezigen ⇨ 28,6% 10-24 aanwezigen ⇨ 14,0% 1 aanwezige	⇨ 33,1% 10-24 aanwezigen ⇨ 23,1% 50-99 aanwezigen ⇨ 22,4% 25-49 aanwezigen

Tabel A8: aandeel doelgroepen in de onderwijssector[9]

[7] In deelnemende scholen wordt per klas peer-gerichte training gegeven aan 1 geselecteerde leerling, om in de klas voorbeeldgedrag te stimuleren, gezondheidsbevorderende info te geven, aanspreekfiguur te zijn bij vragen enzovoort.

[8] Trainingspakket gebaseerd op 'Rots en Water', waarbij met (risico)jongeren wordt gewerkt aan sociale vaardigheidstraining (zelfwaarde, beheersing, e.d.).

[9] In deze tabellen worden enkel resultaten weergegeven die meer dan 2% van het totaal aantal activiteiten in de sector uitmaken. Voor het aantal aanwezigen en de detailactiviteiten waarvoor meer dan 3 categorieën bestaan, wordt enkel de top-3 weergegeven.

⇨ *Soort activiteit (tabellen A9 en B7)*

Vorming is de meest voorkomende soort activiteit in het werken met de onderwijssector. In 4 op de 10 activiteiten komt dit aan bod. Zoals reeds aangegeven, is dat een lager aandeel dan voorheen. Tussen 2004 en 2008 lag dat aandeel rond de 50%. Informatieoverdracht en inspelen op attitudes zijn het vaakst voorkomend in vormingsactiviteiten.

Maar ook overleg komt vaker voor, met name in 1 op de 3 activiteiten. In driekwart van de gevallen gaat het om uitwisseling en afstemming. Concept- en materiaalontwikkeling staat in een kwart van de overlegactiviteiten op het programma.

Coaching komt in 1 op de 7 activiteiten voor, met een duidelijke klemtoon op beleidsontwikkeling in een organisatie (in regel een school). Andere soorten activiteiten komen slechts sporadisch voor.

39,4%vorming
- ⇨ 55,1% informatieoverdracht
- ⇨ 45,7% inspelen op attitude
- ⇨ 22,0% inoefenen van vaardigheden

34,7% overleg
- ⇨ 73,9% uitwisseling en afstemming
- ⇨ 25,6% concept- en materiaalontwikkeling
- ⇨ 20,7% voorwaardenscheppend overleg

14,7% coaching
- ⇨ 86,8% beleidsontwikkeling in een organisatie
- ⇨ 13,2% beleidsontwikkeling lokaal

6,4% consult en advies

4,7% andere acties

Tabel A9: aandeel soorten activiteit in de onderwijssector[10]

⇨ *Behandelde items (tabel B8)*

9 op de 10 preventieactiviteiten met de onderwijssector gaan over middelengebruik algemeen. In 1 op de 5 activiteiten gaat er (ook) specifieke aandacht naar alcohol en/of illegale drugs. De overige items medicatie, tabak, gokken en ICT-verslavingen komen iets minder vaak aan bod dan alcohol en illegale drugs, maar in vergelijking met de andere sectoren toch merkelijk frequenter. Dat komt omdat onderwijsinstellingen geregeld vragen rond deze fenomenen formuleren naar de preventiewerkers. Deze vragen worden dan in regel 'ad hoc' opgenomen.

⇨ *Gebruikte materialen (tabel B9)*

In het werken met de onderwijssector wordt vooral gewerkt met zelf ontwikkeld materiaal (6 op de 10 activiteiten)[10]. Dat aandeel ligt beduidend hoger dan in andere sectoren. Dat heeft enerzijds te maken met het feit dat terreinwerkers in hun activiteiten in de klassen en scholen veelal aangepaste versies maken van bestaande materialen en anderzijds met het feit dat een aantal organisaties die deelnemen aan de Gingerregistratie eigen materialen ontwikkelden om specifieke doelen in het preventief

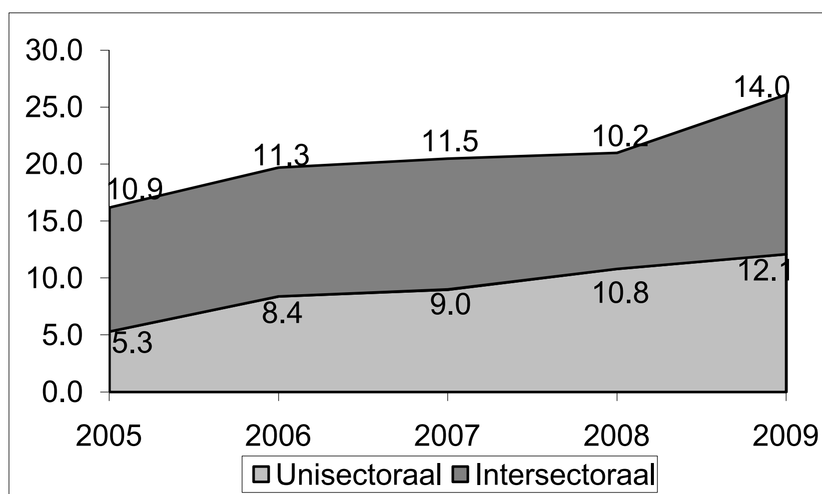
[10] Navraag bij Gingerregistrators leert dat het begrip 'zelf ontwikkeld materiaal' (te) ruim wordt geïnterpreteerd en dat het vaak gaat om eigen in- of aanvullingen van bestaande materialen. In die zin geeft het hoge percentage een overschatting weer van het effectief zelf ontwikkelde materiaal. Dit aandachtspunt zal worden meegenomen naar de Gingerevaluatie en indien nodig worden aangepast in het programma.

bereiken van (schoolgaande) jongeren na te streven (bv. Europeers, Machtig, Sleutelspel, Unplugged).
Materiaal van VAD/DrugLijn wordt in 1 op de 2 activiteiten gebruikt (bv. naslagwerk 'Juridische handvatten voor het gebruik en misbruik van alcohol en andere drugs op school', Draaiboek 'Drugbeleid op school', syntheserapport VAD-leerlingenbevraging in het kader van een drugbeleid op school). Andere gebruikte materialen worden veel minder vaak toegepast in de (voorbereiding van) preventieactiviteiten.
Zelf ontwikkeld materiaal wordt vooral gebruikt in preventieactiviteiten met de uiteindelijke doelgroep (vnl. leerlingen), terwijl materiaal van VAD/DrugLijn vooral gebruikt wordt in activiteiten met de intermediaire doelgroep (vnl. onderwijzend personeel).

3.4. Sector Overheid

⇨ ***Aandeel preventieactiviteiten (tabel B1 en grafiek A4)***

De overheidssector werd in 2009 bereikt in 1.455 geregistreerde preventieactiviteiten. Daarmee is deze sector goed voor een aandeel van 26,0%. Deze sector wordt gekenmerkt door een overwicht aan intersectorale activiteiten (14,0%). Het aandeel unisectorale activiteiten ligt iets lager (12,1%). Daarmee worden de voor deze sector typische verhoudingen weer hersteld, nadat in 2008 het aandeel unisectorale activiteiten voor het eerst de bovenhand nam. De stijging van het aandeel intersectorale activiteiten is de motor achter de (aanhoudende) groei van het totale aandeel. Daarmee is de overheidssector in enkele jaren tijd geëvolueerd van een 'figurant' naar een 'hoofdrolspeler'. Aangezien de lokale preventiewerkers, verbonden aan gemeentelijke preventiediensten, veruit de vaakst betrokken partners zijn in activiteiten met de overheidssector, kan gesteld worden dat zij geleidelijk aan een belangrijkere plaats hebben ingenomen in het Vlaamse landschap van alcohol- en drugpreventie.

Grafiek A4: evolutie unisectorale en intersectorale activiteiten (2005-2009) in de overheidssector

⇨ *Detailsectoren (tabel A10)*

Indien preventieactiviteiten met overheden worden uitgevoerd, dan gebeurt dat in bijna tweederde van de gevallen met vertegenwoordigers van lokale overheden. Het feit dat gemeentelijke preventiewerkers hieronder vallen, is daar niet vreemd aan. In ongeveer een tiende van de activiteiten zijn provinciale overheden en regionale overheden betrokken partij. Vertegenwoordigers van gemeenschapsoverheden worden in één op de zestien activiteiten bereikt. Federale en internationale overheden worden zo goed als niet bereikt.

Detailsector	Aandeel
Lokaal	63,2%
Provinciaal	10,5%
Regionaal	8,6%
Gemeenschap	6,7%
Federaal	3,1%
(Andere benoemde detailsectoren)	<1%
Meerdere	7,2%

Tabel A10: aandeel activiteiten per detailsector in de overheidssector

⇨ *Locatieniveau (tabel B4)*

De verhoudingen qua geografisch bereik van de preventieactiviteiten hangen uiteraard sterk samen met het geografische actieterrein van de overheidsvertegenwoordigers. Ruim zes op de tien preventieactiviteiten met de overheidssector vinden op lokaal vlak plaats. In iets meer dan in één op de tien gevallen gaat het om het gemeenschaps- of gewestniveau, het provinciaal niveau of het regionaal niveau. Ook hier komt het federaal of internationaal niveau zo goed als niet aan bod.

⇨ Doelgroep (tabellen A11, B5 en B6)

Intermediaire doelgroepen worden in bijna alle preventieactiviteiten met de overheidssector betrokken. De uiteindelijke doelgroep komt slechts sporadisch aan bod, wat niet verrassend is. Wat zijn immers uiteindelijke doelgroepen in de overheidssector? Een focusgroep in het kader van ECAT wordt als dusdanig geregistreerd, alsook het houden van een infostand tijdens een nieuwjaarsreceptie binnen gemeentelijke diensten. Daarnaast zijn er ook wel activiteiten die fout geregistreerd zijn. Deze kunnen als 'bad practice' dienen in toekomstige Gingervormingen.

Wat de intermediaire doelgroep betreft, nemen zowel preventiewerkers als intermediairs als vertegenwoordigers van het bestuursniveau aan de helft van de activiteiten deel. Het aandeel preventiewerkers is duidelijk hoger dan in de meeste andere sectoren. Ook dat is te wijten aan de lokale preventiewerkers die een manifeste plaats als samenwerkingspartner hebben in het geheel van alcohol- en drugpreventieactiviteiten. Het gaat meestal om kleinere groepen. Bijna driekwart vindt plaats met groepen tot 10 personen, waarbij 4-9 personen de meest voorkomende groepsgrootte is. In een kwart gaat het om een groep tussen 10 en 24 personen. Grotere groepen komen zo goed als nooit voor.

93,9% intermediaire doelgroep	**6,1% uiteindelijke doelgroep**
⇩ waarvan …	⇩ waarvan …
⇨ 53,3% preventiewerkers ⇨ 49,7% bestuursniveau ⇨ 48,9% intermediairs	⇨ 63,6% jongeren ⇨ 50,0% volwassenen
⇨ 37,0% 4-9 aanwezigen ⇨ 24,0% 10-24 aanwezigen ⇨ 22,2% 1 aanwezige	⇨ 34,1% 25-49 aanwezigen ⇨ 28,4% 100 of meer aanwezigen

Tabel A11: aandeel doelgroepen in de overheidssector[11]

[11] In deze tabellen worden enkel resultaten weergegeven die meer dan 2% van het totaal aantal activiteiten in de sector uitmaken. Voor het aantal aanwezigen en de detailactiviteiten waarvoor meer dan 3 categorieën bestaan, wordt enkel de top-3 weergegeven.

⇨ Soort activiteit (tabellen A12 en B7)

Overleg is aan de orde van de dag in het werken met de overheidssector. In tweederde van de preventieactiviteiten staat deze activiteit op de agenda. Uitwisseling en afstemming is veruit de meest voorkomende detailsoort, gevolgd door concept- en materiaalontwikkeling.

De andere soorten activiteiten komen beduidend minder vaak voor. Ze blijven rond of net onder de 10%-marge hangen. Coaching is - niet verwonderlijk - bijna altijd in functie van beleidsontwikkeling op lokaal vlak. Vorming draait zo goed als altijd om informatieoverdracht.

66,7% overleg
- ⇨ 78,7% uitwisseling en afstemming
- ⇨ 37,3% concept- en materiaalontwikkeling
- ⇨ 19,9% voorwaardenscheppend overleg

10,4% consult en advies

8,6% vorming
- ⇨ 75,2% informatieoverdracht
- ⇨ 32,0% inspelen op attitude

7,8% coaching
- ⇨ 88,6% beleidsontwikkeling lokaal

6,4% andere acties

Tabel A12: aandeel soorten activiteit in de overheidssector[12]

⇨ Behandelde items (tabel B8)

8 keer op de 10 gaat het in het werken met de overheidssector over middelengebruik algemeen. In ruim 1 op de 5 activiteiten gaat het (ook) over alcohol, in 1 op de 8 activiteiten over illegale drugs. Andere items komen amper of niet aan bod.

⇨ Gebruikte materialen (tabel B9)

In de helft van de preventieactiviteiten met de overheidssector wordt zelf ontwikkeld materiaal gebruikt[12]. In 4 op de 10 activiteiten is dat door VAD/DrugLijn ontwikkeld materiaal (bv. ECAT-handleiding). In bijna een vijfde gaat het om materiaal dat op lokaal of regionaal niveau is ontwikkeld.

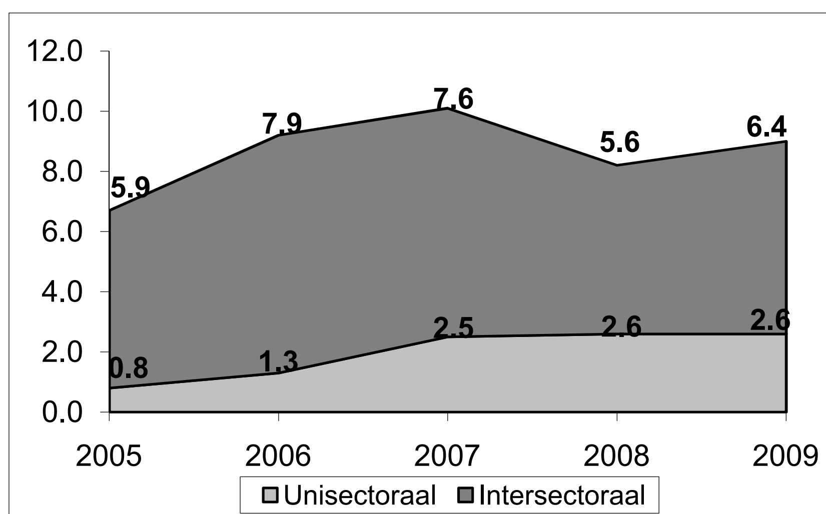
[12] Navraag bij Gingerregistrators leert dat het begrip 'zelf ontwikkeld materiaal' (te) ruim wordt geïnterpreteerd en dat het vaak gaat om eigen in- of aanvullingen van bestaande materialen. In die zin geeft het hoge percentage een overschatting weer van het effectief zelf ontwikkelde materiaal. Dit aandachtspunt zal worden meegenomen naar de Gingerevaluatie en indien nodig worden aangepast in het programma.

3.5. Sector Politie en justitie

➪ Aandeel preventieactiviteiten (tabel B1 en grafiek A5)

De sector politie en justitie werd in 2009 bereikt in 505 geregistreerde preventieactiviteiten, wat neerkomt op een aandeel van 9,0% van het totaal aantal activiteiten. Ook deze sector wordt gekenmerkt door een duidelijk overwicht aan intersectorale activiteiten (6,4%). Het aandeel unisectorale activiteiten ligt duidelijk lager (2,6%).

Na een stijging tot 2007 stabiliseert het aandeel unisectorale activiteiten zich over de drie laatste jaren heen. Het aandeel intersectorale activiteiten herstelt zich enigszins na een dipje in 2008.

Grafiek A5: evolutie unisectorale en intersectorale activiteiten (2005-2009) in de sector politie en justitie

➪ Detailsectoren (tabel A13)

Tweederde van de preventieactiviteiten met deze sector gaan uit naar politiediensten. In één op de zes activiteiten wordt het gevangeniswezen betrokken. Andere detailsectoren komen zo goed als niet in het stuk voor. Op zich is de "dominantie" van de detailsector politiediensten niet onlogisch. Het aantal actoren en diensten binnen die detailsector ligt veel hoger dan in andere detailsectoren, zoals gevangenissen, rechtbanken of justitiehuizen. In die zin is het toch opmerkelijk dat er in 2009 in totaal 87 preventieactiviteiten in of met gevangenissen plaatsvonden.

Detailsector	**Aandeel**
Politie	65,1%
Gevangenis	17,2%
Justitiehuis	3,2%
(Andere benoemde detailsectoren)	≤2%
Meerdere	10,9%

Tabel A13: aandeel activiteiten per detailsector in de sector politie en justitie

⇨ Locatieniveau (tabel B4)

Driekwart van de geregistreerde preventieactiviteiten met de sector politie en justitie vindt op lokaal vlak plaats. In één op de tien gevallen is dat op regionaal niveau en net iets minder op gemeenschaps- of gewestniveau. Andere niveaus blijven aan of onder de 5%-drempel hangen.

⇨ Doelgroep (tabellen A14,B5 en B6)

In 9 op de 10 preventieactiviteiten wordt er gewerkt met een intermediaire doelgroep, waarbij bijna altijd intermediairs aanwezig zijn en 1 keer op 2 (ook) vertegenwoordigers van het bestuursniveau. In de helft van de activiteiten met intermediaire doelgroepen is 10-24 personen de groepsgrootte, in ruim een derde is dat 4-9 personen. Minder dan 4 personen komt zelden voor, net als meer dan 24 personen.
In 1 op de 9 preventieactiviteiten wordt er met de uiteindelijke doelgroep gewerkt. In dat geval worden voornamelijk volwassenen bereikt. Dat gebeurt relatief vaak in de detailsector gevangenissen (vnl. vormingen voor gedetineerden).

88,8% intermediaire doelgroep	**11,2% uiteindelijke doelgroep**
⇩ waarvan …	⇩ waarvan …
⇨ 91,7% intermediairs ⇨ 52,8% bestuursniveau ⇨ 35,3% preventiewerkers	⇨ 69,6% jongeren ⇨ 30,4% volwassenen
⇨ 48,1% 10-24 aanwezigen ⇨ 37,5% 4-9 aanwezigen ⇨ 6,1% 2-3 aanwezigen	⇨ 33,9% 10-24 aanwezigen ⇨ 23,2% 1 aanwezige

<u>Tabel A14</u>: aandeel doelgroepen in de sector politie en justitie[13]

[13] In deze tabellen worden enkel resultaten weergegeven die meer dan 2% van het totaal aantal activiteiten in de sector uitmaken. Voor het aantal aanwezigen en de detailactiviteiten waarvoor meer dan 3 categorieën bestaan, wordt enkel de top-3 weergegeven.

⇨ *Soort activiteit (tabellen A15 en B7)*
In het werken met politie en justitie is overleg de overheersende activiteit. In 6 op de 10 gevallen is dit aan de orde. Daarbij komt uitwisseling en afstemming duidelijk het vaakst voor.
Vorming komt 1 keer op de 5 aan bod, waarbij informatieoverdracht en inspelen op attitude de bovenhand nemen. Andere activiteitsoorten komen merkelijk minder voor.

60,2% overleg
- ⇨ 76,3% uitwisseling en afstemming
- ⇨ 26,0% concept- en materiaalontwikkeling
- ⇨ 17,8% voorwaardenscheppend overleg

18,2% vorming
- ⇨ 88,0% informatieoverdracht
- ⇨ 63,0% inspelen op attitude
- ⇨ 37,0% inoefenen van vaardigheden

8,5% coaching
- ⇨ 83,3% beleidsontwikkeling lokaal

5,7% consult en advies

4,8% andere acties

Tabel A15: aandeel soorten activiteit in de sector politie en justitie[14]

⇨ *Behandelde items (tabel B8)*
Ruim 8 keer op de 10 vormt middelengebruik algemeen een centraal thema. Zowel alcohol als illegale drugs komen in iets meer dan 1 op de 5 activiteiten aan bod. De focus op illegale drugs is in de sector politie en justitie groter dan in de andere sectoren, wat niet verwonderlijk is gezien hun taken in het kader van criminaliteitsbestrijding. Medicatie en tabak hangen net onder de 10%. Andere items scoren nog lager.

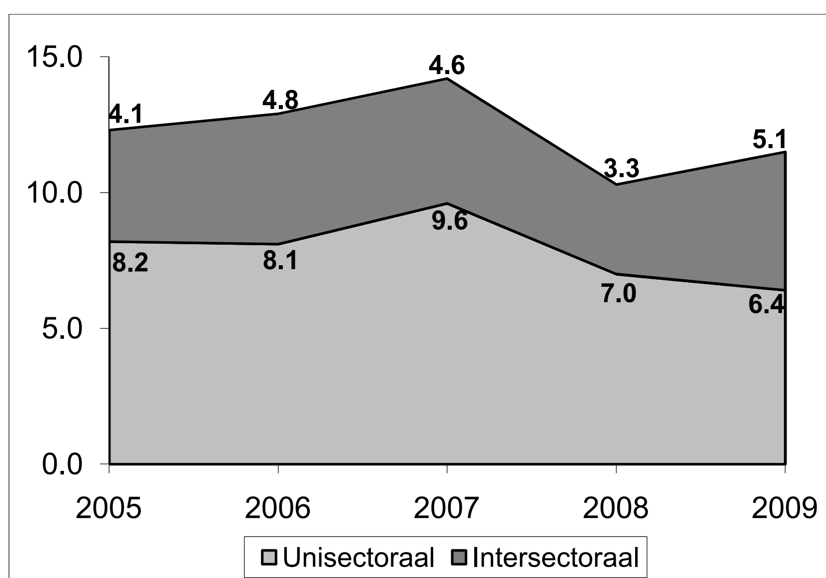
⇨ *Gebruikte materialen (tabel B9)*
In de helft van de preventieactiviteiten met de overheidssector worden VAD/DrugLijn-materialen gebruikt (bv. ondersteuningsmap 'Een alcohol- en drugbeleid in de gevangenis'). Dat gebeurt bijvoorbeeld bij het geven van vormingen aan penitentiaire beambten.
Eveneens in de helft van de activiteiten wordt zelf ontwikkeld materiaal gebruikt[14]. In een kwart gaat het om materiaal dat op lokaal of regionaal niveau is ontwikkeld, wat hoger is dan in de andere sectoren.

[14] Navraag bij Gingerregistrators leert dat het begrip 'zelf ontwikkeld materiaal' (te) ruim wordt geïnterpreteerd en dat het vaak gaat om eigen in- of aanvullingen van bestaande materialen. In die zin geeft het hoge percentage een overschatting weer van het effectief zelf ontwikkelde materiaal. Dit aandachtspunt zal worden meegenomen naar de Gingerevaluatie en indien nodig worden aangepast in het programma.

3.6. Sector Vrije tijd en Cultuur

⇨ *Aandeel preventieactiviteiten (tabel B1 en grafiek A6)*

De sector vrije tijd en cultuur nam in 2009 deel aan 642 geregistreerde preventieactiviteiten, wat neerkomt op een aandeel van 11,5%. Zoals steeds is deze sector vooral via unisectorale activiteiten betrokken in alcohol- en drugpreventie. Toch is het duidelijk dat intersectorale activiteiten (5,1%) aan belang winnen en qua aandeel vrij dicht in de buurt van unisectorale activiteiten (6,4%) komen. De achteruitgang in unisectorale activiteiten wordt zelfs meer dan gecompenseerd door de groei in intersectorale activiteiten. Toch blijft het aandeel een stuk onder dat van voor 2008.

Grafiek A6: evolutie unisectorale en intersectorale activiteiten (2005-2009) in de sector vrije tijd en cultuur

⇨ *Detailsectoren (tabel A16)*

Het jeugdwerk wordt in 4 op de 10 preventieactiviteiten in deze sector betrokken, in de eerste plaats jeugdhuizen maar ook jeugdverenigingen/jeugdbewegingen en koepels voor het jeugdwerk komen aan bod. De uitgaanssector is in 1 op de 7 activiteiten een partner, waarbij het meestal gaat om festivals of manifestaties. Sport- en allochtonenorganisaties kennen een bereik van net onder 10%.

Detailsector	Aandeel
Jeugdwerk	39,9%
Uitgaanssector	15,4%
Sport	8,3%
Allochtonenorganisaties	7,8%
Socioculturele volwassenwerk	5,6%
Meerdere	17,4%

Tabel A16: aandeel activiteiten per detailsector in de sector vrije tijd en cultuur

⇨ Locatieniveau (tabel B4)

Meer dan driekwart van de preventieactiviteiten met de sector vrije tijd en cultuur richt zich op het lokale niveau. De andere niveaus komen slechts sporadisch aan bod, met een aandeel dat zich rond de 5% situeert. Het federale niveau blijkt in het werken met deze sector niet relevant te zijn.

⇨ Doelgroep (tabellen A17, B5 en B6)

Zowat 8 op de 10 keer wordt een intermediaire doelgroep bereikt, waarbij bijna altijd intermediairs aanwezig zijn. Vertegenwoordigers van het bestuursniveau en preventiewerkers zijn in een derde van de activiteiten betrokken partij. De intermediaire doelgroepen zijn meestal middelgroot: vooral de groottecategorieën 4-9 personen en 10-24 personen worden gescoord. Maar ook individuele samenwerking staat vrij veel op het programma. Grote doelgroepen worden maar zelden bereikt.

In 1 op de 5 preventieactiviteiten wordt er met de uiteindelijke doelgroep gewerkt. Telkens in tweederde van die activiteiten worden de categorieën jongeren en volwassenen bereikt. Het aandeel voor volwassenen is duidelijk hoger dan in de meeste andere sectoren. De familiale omgeving is slechts zelden aanwezig. Qua groepsgrootte valt op dat er vooral grote doelgroepen bereikt worden. Driekwart van de activiteiten met de uiteindelijke doelgroep bereikt groepen van minstens 10 personen, waarbij vooral de groepsgrootten 10-24 personen en 100 personen of meer eruit schieten. Laatstgenoemde grote doelgroep komt algemeen genomen eerder zelden voor. Dat dit in de vrijetijds- en cultuursector wel vrij vaak voorkomt, heeft te maken met activiteiten op festivals (vnl. peer-oriented projecten en infostands).

78,8% intermediaire doelgroep	**21,3% uiteindelijke doelgroep**
⇩ waarvan …	⇩ waarvan …
⇨ 92,3% intermediairs ⇨ 33,3% bestuursniveau ⇨ 23,4% preventiewerkers	⇨ 64,7% jongeren ⇨ 64,0% volwassenen
⇨ 37,7% 4-9 aanwezigen ⇨ 30,4% 10-24 aanwezigen ⇨ 19,2% 1 aanwezige	⇨ 27,9% 100 of meer aanwezigen ⇨ 25,0% 10-24 aanwezigen ⇨ 14,7% 4-9 aanwezigen

Tabel A17: aandeel doelgroepen in de sector vrije tijd en cultuur[15]

[15] In deze tabellen worden enkel resultaten weergegeven die meer dan 2% van het totaal aantal activiteiten in de sector uitmaken. Voor het aantal aanwezigen en de detailactiviteiten waarvoor meer dan 3 categorieën bestaan, wordt enkel de top-3 weergegeven.

⇨ *Soort activiteit (tabellen A18 en B7)*

Overleg is ook in de sector vrije tijd en cultuur de belangrijkste activiteit. Deze komt in de helft van de activiteiten voor. Uitwisseling en afstemming komt duidelijk het vaakst aan bod, op ruime afstand gevolgd door concept- en materiaalontwikkeling en voorwaardenscheppend overleg. Coaching, consult/advies en andere acties komen in ongeveer 1 op de 10 keer voor. Bij coaching komt beleidsontwikkeling in een organisatie op de voorgrond. Bij vorming zijn informatieoverdracht en inspelen op attitude de vaakst voorkomende detailactiviteiten. Al komt het inoefenen van vaardigheden ook geregeld aan bod.

51,6% overleg
- ⇨ 70,1% uitwisseling en afstemming
- ⇨ 32,6% concept- en materiaalontwikkeling
- ⇨ 24,5% voorwaardenscheppend overleg

16,0% vorming
- ⇨ 58,3% informatieoverdracht
- ⇨ 43,7% inspelen op attitude
- ⇨ 22,3% inoefenen van vaardigheden

11,7% coaching
- ⇨ 68,6% beleidsontwikkeling in een organisatie
- ⇨ 31,4% beleidsontwikkeling lokaal

11,4% andere acties

8,9% consult en advies

Tabel A18: aandeel soorten activiteit in de sector vrije tijd en cultuur[16]

⇨ *Behandelde items (tabel B8)*

Ruim 8 keer op de 10 is middelengebruik algemeen het behandelde item. In 1 op de 5 activiteiten gaat het (ook) over alcohol en in 1 op de 7 activiteiten (ook) over illegale drugs. Andere items komen eerder zelden specifiek aan bod.

⇨ *Gebruikte materialen (tabel B9)*

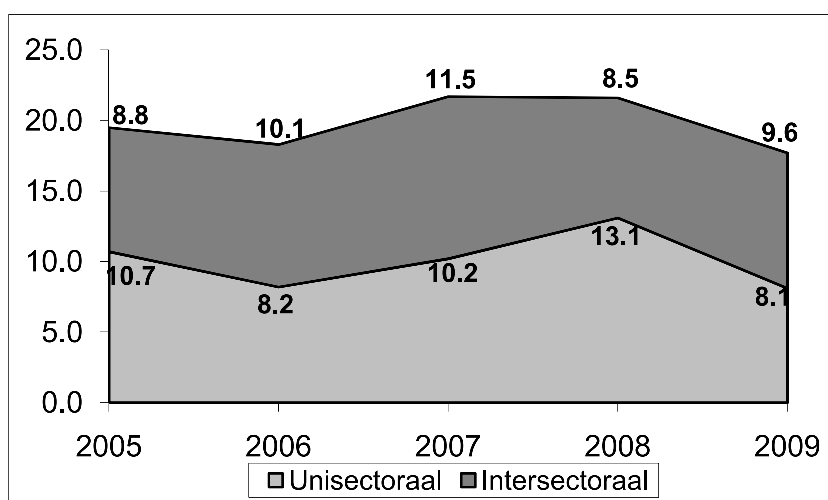
In 6 op de 10 preventieactiviteiten met de sector vrije tijd en cultuur wordt zelf ontwikkeld materiaal gehanteerd[16]. Dat geldt bijna even sterk voor VAD/DrugLijn-materiaal, dat in ruim de helft van de activiteiten gebruikt wordt (bv. draaiboek 'Alcohol- en drugbeleid in het jeugdhuis', brochure 'Partywise Feestwijzer'). In 1 op de 6 keer wordt materiaal gebruikt dat op lokaal of regionaal niveau is ontwikkeld.

[16] Navraag bij Gingerregistrators leert dat het begrip 'zelf ontwikkeld materiaal' (te) ruim wordt geïnterpreteerd en dat het vaak gaat om eigen in- of aanvullingen van bestaande materialen. In die zin geeft het hoge percentage een overschatting weer van het effectief zelf ontwikkelde materiaal. Dit aandachtspunt zal worden meegenomen naar de Gingerevaluatie en indien nodig worden aangepast in het programma.

3.7. Sector Welzijn

⇨ Aandeel preventieactiviteiten (tabel B1 en grafiek A7)

De sector welzijn nam in 2009 deel aan 988 geregistreerde preventieactiviteiten, wat neerkomt op een aandeel van 17,7%. Dat is een vrij duidelijke daling in vergelijking met vorig jaar. De daling is te wijten aan de terugloop van het aandeel unisectorale activiteiten met de welzijnssector. Na de opmerkelijke piek in 2008 is het aandeel unisectorale activiteiten in 2009 weer gezakt tot (zelfs een beetje onder) het vroegere peil. Het aandeel intersectorale activiteiten met de welzijnssector is licht gestegen, waardoor er weer een licht overwicht aan intersectorale activiteiten bestaat.

Grafiek A7: evolutie unisectorale en intersectorale activiteiten (2005-2009) in de welzijnssector

⇨ ***Detailsectoren (tabel A19)***

De OCMW zijn de belangrijkste detailsector in de welzijnssector. Zij zijn in 1 op de 5 activiteiten aanwezig. De bijzondere jeugdzorg, in de eerste plaats via de voorzieningen, en de Centra voor Algemeen Welzijnswerk, voornamelijk via de JAC-deelwerking, zijn andere detailsectoren die vaak betrokken zijn in alcohol- en drugpreventie in de welzijnssector.
Er zijn nog twee andere opvallende vaststellingen. In bijna een kwart van de activiteiten zijn meerdere detailsectoren betrokken. En in 1 op de 6 geregistreerde activiteiten is er sprake van een 'andere' detailsector. Dat is vrij veel, maar toch een behoorlijk stuk lager dan de vorige jaren, toen dat aandeel tot meer dan de helft bedroeg.

Detailsector	**Aandeel**
OCMW	21,9%
Bijzondere jeugdzorg	13,9%
Centra voor Algemeen Welzijnswerk	13,2%
(Andere benoemde detailsectoren)	<3%
Andere	17,6%
Meerdere	23,7%

Tabel A19: aandeel activiteiten per detailsector in de welzijnssector

⇨ ***Locatieniveau (tabel B4)***

Driekwart van de preventieactiviteiten met de welzijnssector speelt zich op lokaal vlak af. Voor zowel het regionale, als het provinciale als het gemeenschaps- of gewestniveau is dat in iets minder dan 10% het geval. De andere niveaus komen omzeggens niet voor.

⇨ *Doelgroep (tabellen A20, B5 en B6)*

In het werken met de welzijnssector wordt in bijna 9 op de 10 activiteiten een intermediaire doelgroep bereikt, waarbij intermediairs in regel aanwezig zijn. Vertegenwoordigers van het bestuursniveau en preventiewerkers zijn in ongeveer een derde van de activiteiten (mee) aanwezig. De intermediaire doelgroepen zijn meestal middelgroot: vooral groepen van 4-9 personen of 10-24 personen worden bereikt.

In 1 op de 8 preventieactiviteiten wordt met de uiteindelijke doelgroep gewerkt. Telkens in bijna de helft van de activiteiten wordt met de jongeren of volwassenen gewerkt. In 1 op de 5 activiteiten gebeurt dat met de familiale omgeving. In een kwart van de activiteiten wordt er individueel gewerkt (vnl. via vroeginterventie). Als het in groep is, is het meestal in de groepsgrootte 10-24 personen.

87,9% intermediaire doelgroep	**12,1% uiteindelijke doelgroep**
⇩ waarvan …	⇩ waarvan …
⇨ 86,4% intermediairs ⇨ 34,0% bestuursniveau ⇨ 31,7% preventiewerkers	⇨ 46,2% jongeren ⇨ 42,9% volwassenen ⇨ 19,3% familiale omgeving
⇨ 42,3% 4-9 aanwezigen ⇨ 34,0% 10-24 aanwezigen ⇨ 9,5% 1 aanwezige	⇨ 33,6% 10-24 aanwezigen ⇨ 27,7% 1 aanwezige ⇨ 11,8% 25-49 aanwezigen

Tabel A20: aandeel doelgroepen in de welzijnssector[17]

[17] In deze tabellen worden enkel resultaten weergegeven die meer dan 2% van het totaal aantal activiteiten in de sector uitmaken. Voor het aantal aanwezigen en de detailactiviteiten waarvoor meer dan 3 categorieën bestaan, wordt enkel de top-3 weergegeven.

⇨ ***Soort activiteit (tabellen A21 en B7)***

In iets meer dan de helft van de activiteiten is overleg aan de orde. In driekwart van de gevallen gaat het om uitwisseling en afstemming. Concept- en materiaalontwikkeling, voorwaardenscheppend overleg en evaluatie komen eerder occasioneel aan bod.

Vorming staat op de agenda in 1 op de 5 activiteiten in de welzijnssector. In ongeveer de helft daarvan gaat het om informatieoverdracht en inspelen op attitude. Coaching is in 1 op de 9 activiteiten de hoofdactiviteit, waarbij beleidsontwikkeling in een organisatie merkelijk vaker voorkomt dan beleidsontwikkeling lokaal.

55,2% overleg
- ⇨ 76,3% uitwisseling en afstemming
- ⇨ 26,4% concept- en materiaalontwikkeling
- ⇨ 20,7% voorwaardenscheppend overleg

21,2% vorming
- ⇨ 53,1% informatieoverdracht
- ⇨ 45,0% inspelen op attitude
- ⇨ 21,1% inoefenen van vaardigheden

11,7% coaching
- ⇨ 69,4% beleidsontwikkeling in een organisatie
- ⇨ 30,6% beleidsontwikkeling lokaal

5,5% andere acties

3,5% consult en advies

2,9% vroeginterventie

<u>Tabel A21</u>: aandeel soorten activiteit in de welzijnssector[18]

⇨ ***Behandelde items (tabel B8)***

Bijna 9 keer op de 10 staat middelengebruik algemeen als thema centraal. In 1 op de 6 activiteiten gaat het (ook) over alcohol en in 1 op de 7 activiteiten (ook) over illegale drugs. Andere items komen eerder zelden afzonderlijk aan bod.

⇨ ***Gebruikte materialen (tabel B9)***

In iets meer dan de helft van de preventieactiviteiten met de welzijnssector wordt zelf ontwikkeld materiaal gehanteerd[18], in iets minder dan de helft is dat materiaal van VAD of De DrugLijn (bv. naslagwerk 'Juridische handvatten voor gebruik en misbruik van alcohol en andere drugs in de bijzondere jeugdzorg', draaiboek 'Drugbeleid in de bijzondere jeugdzorg'). In 1 op de 7 activiteiten wordt materiaal gebruikt dat op lokaal of regionaal niveau is ontwikkeld.

[18] Navraag bij Gingerregistrators leert dat het begrip 'zelf ontwikkeld materiaal' (te) ruim wordt geïnterpreteerd en dat het vaak gaat om eigen in- of aanvullingen van bestaande materialen. In die zin geeft het hoge percentage een overschatting weer van het effectief zelf ontwikkelde materiaal. Dit aandachtspunt zal worden meegenomen naar de Gingerevaluatie en indien nodig worden aangepast in het programma.

3.8. Algemene bevolking

In 2009 nam de algemene bevolking deel aan 402 geregistreerde preventieactiviteiten, wat neerkomt op een aandeel van 7,2%.

⇨ Locatieniveau (tabel B4)
Bijna driekwart van de preventieactiviteiten met de algemene bevolking situeert zich op lokaal vlak. Voor 1 op de 6 activiteiten is dat op het regionale vlak, wat veel is in vergelijking met het gemiddelde aandeel. Andere locatieniveaus komen veel minder voor.

⇨ Doelgroep (tabellen A22, B5 en B6)
Qua doelgroepbereik verschilt de algemene bevolking sterk van de sectoren, in die zin dat zij de enigen zijn waarin de uiteindelijke doelgroep de bovenhand heeft. Bijna 6 op de 10 preventieactiviteiten met de algemene bevolking zijn gericht naar de uiteindelijke doelgroep, waarbij volwassenen in tweederde en zowel jongeren als de familiale omgeving in een derde worden betrokken. Opvallend is het hoge aandeel volwassenen en familiale omgeving in vergelijking met het algemene beeld. Tweederde van de activiteiten met de uiteindelijke doelgroep kent een bereik onder 10 personen. Vooral de doelgroepgrootte van 1 persoon komt geregeld naar voren, waarbij dit bijna altijd binnen vroeginterventie kadert.
Ruim 4 op de 10 activiteiten vinden dus met een intermediaire doelgroep plaats. Ruim driekwart gaat uit naar intermediairs. Een goed voorbeeld van een preventieactiviteit naar intermediairs in de algemene bevolking is Tuppercare, een door CAD Limburg ontwikkeld project gericht op participatie van moeders uit etnisch-culturele minderheden[19]. Daarin wordt gewerkt aan het bespreekbaar maken van het thema middelengebruik en aan het verstrekken van informatie over preventie en hulpverlening. Driekwart van de activiteiten met de intermediaire doelgroep bereikt middelgrote groepen (4 tot 24 personen).

42,7% intermediaire doelgroep	**57,3% uiteindelijke doelgroep**
⇩ waarvan …	⇩ waarvan …
⇨ 78,1% intermediairs ⇨ 28,8% bestuursniveau ⇨ 24,4% preventiewerkers	⇨ 65,1% volwassenen ⇨ 35,8% familiale omgeving ⇨ 32,1% jongeren
⇨ 38,8% 10-24 aanwezigen ⇨ 28,8% 4-9 aanwezigen ⇨ 16,9% 1 aanwezige	⇨ 28,8% 1 aanwezige ⇨ 24,7% 4-9 aanwezigen ⇨ 18,1% 10-24 aanwezigen

Tabel A22: aandeel doelgroepen in de algemene bevolking[20]

[19] Er wordt specifiek met de moeders gewerkt omdat zij binnen in familieverband een intermediaire rol spelen naar hun kinderen en andere gezins- en familieleden toe. Vandaar is de keuze om de moeders als intermediairs te registreren correct.
[20] In deze tabellen worden enkel resultaten weergegeven die meer dan 2% van het totaal aantal activiteiten in de sector uitmaken. Voor het aantal aanwezigen en de detailactiviteiten waarvoor meer dan 3 categorieën bestaan, wordt enkel de top-3 weergegeven.

⇨ Soort activiteit (tabellen A23 en B7)

In 3 op de 10 preventieactiviteiten met de algemene bevolking is overleg de hoofdactiviteit. In driekwart van de gevallen gaat het om uitwisseling en afstemming. Concept- en materiaalontwikkeling, voorwaardenscheppend overleg en evaluatie komen eerder occasioneel aan bod.

Zowel vorming (vnl. inspelen op attitude en informatieoverdracht) als consult/advies en vroeginterventie (vnl. persoonsgericht) komen in een vijfde van de activiteiten aan bod. Het aandeel consult/advies ligt veel hoger dan in de sectoren.

30,3% overleg
- ⇨ 64,8% uitwisseling en afstemming
- ⇨ 30,3% concept- en materiaalontwikkeling
- ⇨ 13,1% voorwaardenscheppend overleg

21,4% vorming
- ⇨ 67,4% inspelen op attitude
- ⇨ 60,0% informatieoverdracht
- ⇨ 41,9% inoefenen van vaardigheden

20,4% consult en advies

20,1% vroeginterventie
- ⇨ 64,9% aan persoon
- ⇨ 35,1% aan groep

6,5% andere acties

Tabel A23: aandeel soorten activiteit in de algemene bevolking[21]

⇨ Behandelde items (tabel B8)

In tweederde van de activiteiten staat middelengebruik algemeen centraal, in een kwart is dat alcohol. Opvallend is dat gokken en ICT-verslaving beduidend vaker naar voren komen dan algemeen in de sectoren. Anderzijds scoort het thema illegale drugs merkelijk lager dan dat dit in de sectoren het geval is.

⇨ Gebruikte materialen (tabel B9)

In bijna de helft van de preventieactiviteiten met de algemene bevolking wordt zelf ontwikkeld materiaal gebruikt[21], in een derde is dat materiaal van VAD/DrugLijn (bv. informatie- en trainingspakket 'Drugs etc.'). Opvallend is ook dat in het werken met de bevolking er vaker beroep wordt gedaan op materiaal op internationaal niveau.

[21] Navraag bij Gingerregistrators leert dat het begrip 'zelf ontwikkeld materiaal' (te) ruim wordt geïnterpreteerd en dat het vaak gaat om eigen in- of aanvullingen van bestaande materialen. In die zin geeft het hoge percentage een overschatting weer van het effectief zelf ontwikkelde materiaal. Dit aandachtspunt zal worden meegenomen naar de Gingerevaluatie en indien nodig worden aangepast in het programma.

4. Gingerbeeld van de registratorgroepen

In dit hoofdstuk bekijken we enkele Gingerresultaten voor de drie registratorgroepen apart: lokale preventiewerkers, regionale preventiewerkers en Vlaamse preventiewerkers. Dit maakt het mogelijk om te bepalen welke specifieke accenten elk van de groepen legt. Wie deel uitmaakt van welke groep kan je vinden op pagina 9.

4.1. preventieactiviteiten in de sectoren

	Groep preventiewerkers			
	Lokale PW	**Regionale PW**	**Vlaamse PW**	**Totaal**
Arbeid	1,3%	6,7%	21,1%	8,4%
Gezondheid	14,7%	30,3%	44,9%	31,5%
Onderwijs	34,6%	29,9%	19,3%	28,7%
Overheid	23,4%	27,1%	21,0%	26,0%
Politie & justitie	17,7%	9,0%	3,9%	9,0%
Vrije tijd & cultuur	22,1%	11,7%	4,5%	11,5%
Welzijn	16,2%	20,1%	7,0%	17,7%
Alg. bevolking	12,0%	8,0%	0,8%	7,2%

Tabel A24: aandeel activiteit per sector (3 registratorgroepen en totaal)

Als we de resultaten uit deze vergelijkende tabel bekijken, dan vallen enkele specifieke accenten per registratorgroep op.

Zo zien we dat de lokale preventiewerkers duidelijk meer werken met de sector politie en justitie. Dat is allicht mede te verklaren door het feit dat de meeste lokale preventiewerkers actief zijn binnen een gemeentelijke preventiedienst, die vaak geïntegreerd is binnen of samenwerkt met de lokale politie. Ook met de sectoren vrije tijd en cultuur en onderwijs wordt door de lokale preventiewerkers vaker dan bij de andere groepen gewerkt. Ook naar de algemene bevolking toe zijn lokale preventiewerkers iets actiever, wat ook al niet verbaast aangezien zij vanuit hun lokale actieterrein veel directer en intensiever met de bevolking kunnen werken.

De regionale preventiewerkers zijn actiever in de sector welzijn. Voor de rest verschillen hun cijfers niet veel van die van de totale registratorgroep, maar dat is omdat regionale preventiewerkers instaan voor meer dan drie vierde van alle in Ginger geregistreerde preventieactiviteiten.

De Vlaamse preventiewerkers werken veel meer dan de andere groepen samen met de sectoren arbeid en gezondheid. Met eerstgenoemde sector komt dat door de nieuwe initiatieven en ondersteunende activiteiten die VAD opzette in het kader van cao 100. Met laatstgenoemde sector komt dat door de nauwe samenwerking met de CGG-preventiewerkers (deel uitmakend van de sector gezondheid), die o.a. vertaald wordt in

het ‘Samenwerkingsprotocol alcohol- en andere drugpreventie tussen de Vlaamse overheid, het CGG-preventiewerk en VAD’ (zie ook hoofdstuk 5).

4.2. soort activiteiten (algemeen)

	Groep preventiewerkers			
	Lokale PW	**Regionale PW**	**Vlaamse PW**	**Totaal**
Overleg	38,3%	45,1%	50,1%	45,3%
Consult/advies	8,5%	7,7%	15,0%	9,0%
Coaching	8,8%	11,5%	4,9%	10,3%
Vorming	18,6%	25,4%	27,1%	25,0%
Vroeginterventie	16,0%	4,9%	0,0%	5,0%
Andere actie	9,8%	5,3%	2,9%	5,5%

Tabel A25: aandeel activiteit per sector (3 registratorgroepen en totaal)

Lokale preventiewerkers investeren in vergelijking met de twee andere registratorgroepen relatief meer in vroeginterventie en in andere acties. Dit heeft te maken met hun community-gerichte focus en de daaruit voortvloeiende nauwere contacten met de bevolking.

Ook hier valt het CGG-beeld zo goed als samen met het algemeen beeld, wat dus komt door het feit dat zij instaan voor het gros van de geregistreerde activiteiten. Meer specifieke accenten van de groep CGG-preventiewerkers worden in hoofdstuk 5 belicht.

De groep Vlaamse preventieactoren, waarin de VAD-medewerkers voor meer dan vier vijfde van de activiteiten instaan, voeren relatief meer overleg en consult/advies uit, alsook iets meer vorming. Dat komt overeen met de kernfuncties van VAD, met name:

- (inter)sectorale netwerken met potentiële partners uitbouwen, waarbij in de eerste plaats overleg aangewezen is;
- Een kwaliteitsvolle en wetenschappelijk onderbouwde aanpak van de alcohol- en drugthematiek ondersteunen, waarbij het accent – naast overleg – sterker komt te liggen op vorming en consult/advies.

Dat vorming bij Vlaamse preventiewerkers hoger scoort, heeft grotendeels te maken met het feit dat zo goed als alle geregistreerde activiteiten van De Sleutel vorming behelzen. Binnen de groep Vlaamse preventiewerkers staan zij in voor ongeveer 6 op de 10 vormingsactiviteiten en VAD voor 4 op de 10 vormingsactiviteiten[22].

[22] Het gaat hierbij enkel om vormingsactiviteiten in het kader van preventie. Daarnaast vinden nog tal van vormingsactiviteiten plaats die eerder kaderen binnen hulpverlening.

4.3. Gebruikte materialen

	Groep preventiewerkers			
	Lokale	**Regionale**	**Vlaamse**	**Totaal**
Zelf ontwikkeld materiaal[23]	55,1%	54,9%	30,7%	51,1%
Materiaal van VAD/DrugLijn	40,5%	46,6%	43,5%	45,5%
Ander materiaal op Vlaams niveau	10,5%	10,6%	9,3%	10,4%
Ander materiaal op lokaal/reg. niveau	10,9%	12,7%	5,7%	11,5%
Ander materiaal op federaal niveau	9,4%	7,3%	1,8%	6,8%
Ander materiaal op internat. niveau	3,7%	9,1%	5,1%	8,0%

Tabel A26: aandeel gebruikte materialen (3 registratorgroepen en totaal)

Een eerste vaststelling is dat lokale en regionale preventiewerkers meer materialen gebruiken ter voorbereiding van hun activiteiten dan de Vlaamse registrators. Dat blijkt uit het feit dat de som van hun percentages op meer dan 100% uitkomt (resp. 130,1% en 141,2%). Vlaamse registrators komen alles bijeen zelfs net niet aan 100%, wat betekent dat zij voor een (weliswaar beperkt) deel van hun activiteiten geen materialen ter voorbereiding gebruiken. Dit is vooral te wijten aan het feit dat bij consult/advies en coaching lang niet in elke activiteit materialen worden gebruikt.

Het meest in het oog springende onderlinge verschil is dat lokale preventiewerkers zowel zelf ontwikkeld materiaal als op federaal niveau ontwikkeld materiaal relatief meer gebruiken. Regionale preventiewerkers gebruiken relatief gezien iets meer zelf ontwikkeld materiaal.

[23] Navraag bij Gingerregistrators leert dat het begrip 'zelf ontwikkeld materiaal' (te) ruim wordt geïnterpreteerd en dat het vaak gaat om eigen in- of aanvullingen van bestaande materialen. In die zin geeft het hoge percentage een overschatting weer van het effectief zelfontwikkelde materiaal. Dit aandachtspunt zal worden meegenomen naar de Gingerevaluatie en indien nodig worden aangepast in het programma.

5. Terugkoppeling resultaten CGG-preventiewerk (Samenwerkingsprotocol)

In het 'Samenwerkingsprotocol alcohol- en andere drugpreventie tussen de Vlaamse overheid, het CGG-preventiewerk en VAD' staat vermeld dat VAD op basis van de Gingerregistratie een jaarlijkse rapportering doet over de preventieactiviteiten van de CGG-preventiewerkers alcohol en drugs. Daarvoor worden enkele indicatoren aangegeven. Deze zijn gebaseerd op beleidskeuzes uit het Actieplan Tabak, Alcohol en Drugs van de Vlaamse overheid. In dit hoofdstuk wordt - binnen de mogelijkheden en beperkingen van Ginger - het registratiebeeld opgehangen aan de vermelde indicatoren.
Let wel: aangezien in 2009 voor het eerst werd gewerkt met de nieuwe, aangepaste online-versie van Ginger is hier vergelijken met voorgaande jaren minder aangewezen. Evoluties zijn dus nog niet te achterhalen. In de loop van de volgende Gingerrapporten zal dat wel mogelijk zijn.

De Gingerregistratie 2009 leverde in totaal 5.590 preventieactiviteiten op. Preventiewerkers die aan een CGG verbonden zijn, nemen daarvan 4.264 activiteiten voor hun rekening, wat overeenkomt met een aandeel van 76,3%. Het betreft dan de preventiewerkers die tewerkgesteld zijn bij een CGG, maar daarom niet noodzakelijk gesubsidieerd zijn door de Vlaamse Gemeenschap. Immers, een deel komt uit andere financieringsbronnen (bv. stad of provincie). Om de grootteorde van preventieactiviteiten weer te geven van het CGG-preventiewerk dat door de Vlaamse Gemeenschap wordt gefinancierd, moet de volgende correctie worden toegepast: van alle aan Ginger deelnemende CGG-preventiewerkers alcohol en drugs wordt 53,9% (berekend in FTE) vanuit de CGG-enveloppe door de Vlaamse Gemeenschap gefinancierd. We nemen die verdeelsleutel dan ook als corrector om het totaal aantal activiteiten van de door de Vlaamse Gemeenschap betaalde CGG-preventiewerkers aan te geven. Dat betekent dat de CGG-preventiewerkers die door de Vlaamse overheid gesubsidieerd worden, instaan voor 41,1% van alle in Ginger geregistreerde preventieactiviteiten, wat neerkomt op 2.297 activiteiten.
In het vervolg van dit hoofdstuk wordt het beeld geschetst op basis van de 4.264 activiteiten die alle CGG-preventiewerkers samen in Ginger registreerden.

Alvorens dieper in te gaan op de verschillende indicatoren eerst een algemene indicator die aantoont in welke mate het CGG-preventiewerk samenwerkingsverbanden aangaat met andere organisaties. Onderstaande tabel geeft per sector weer hoeveel verschillende organisaties het CGG-preventiewerk bereikt heeft met hun preventieactiviteiten.

	Aantal bereikte organisaties	Aantal activiteiten[24]
Arbeid	238	286
Gezondheid	756	1.294
Onderwijs	931	1.276
Overheid	550	1.156
Politie en justitie	91	384
Vrije tijd en cultuur	273	501
Welzijn	387	855
TOTAAL	3.226	

Tabel A27: bereikte organisaties per sector (regionale CGG-preventiewerkers)

[24] De som van de activiteiten binnen de sectoren (5.752) overstijgt het aantal uitgevoerde preventieactiviteiten (4.264). Dat komt omdat intersectorale samenwerking, waarbij meerdere sectoren aan één activiteit deelnemen, mee opgenomen zijn.

⇨ ***Coaching***

• Indicator: coachingsactiviteiten per sector/detailsector

Coaching in sector …	**Aantal activiteiten CGG-preventiewerk t.o.v. totaal**	**% op totaal**	**CGG-PW voornamelijk en/of proportioneel meer in detailsectoren …**[25]
Arbeid	74/108	68,5%	Private bedrijven (> 50 pers.); socialprofitorganisaties (> 50 pers.)
Gezondheid	31/46	67,4%	Andere
Onderwijs	221/236	93,6%	BuSO; Deeltijds beroepssecundair onderwijs
Overheid	108/125	86,4%	Lokale overheden; regionale overheden
Politie en justitie	41/43	95,3%	Gevangenissen
Vrije tijd en cultuur	64/75	85,3%	Jeugdwerk; sportvereniging of –club
Welzijn	111/116	95,7%	Voorzieningen bijzondere jeugdzorg

Tabel A28: aantal/aandeel coaching per sector (regionale CGG-preventiewerkers)

Afgemeten aan hun algemeen aandeel van 76,3% zien we dat het CGG-preventiewerk in de meeste sectoren proportioneel meer investeert in coaching. Enkel in de sectoren arbeid en gezondheid, een sector waarin hoe dan ook weinig coaching plaatsvindt, liggen de verhoudingen iets lager.
Het feit dat in de onderwijssector de detailsectoren BuSO en deeltijds beroepssecundair onderwijs en in de welzijnssector de detailsector voorzieningen bijzondere jeugdzorg proportioneel sterker worden bereikt, sluit aan bij aandachtspunten uit TAD.
Enkele aanvullende resultaten: het CGG-preventiewerk investeert iets meer dan algemeen in coaching op lokaal niveau, namelijk in 23,2% van alle coachingsactiviteiten. In ongeveer een tiende van de coachingactiviteiten gaat het om intersectoraal overleg (9,4%).

[25] Deze kolom geeft weer in welke detailsectoren de CGG-preventiewerkers vooral werken of proportioneel meer werken in vergelijken met niet-CGG-preventiwerkers.

• Indicator: evaluatie van coaching

	Aantal activiteiten t.o. v. totaal	**% op totaal**
Geëvalueerde consult en advies	38/60	63,3%
Wie evalueert?	39,6% registrator zelf 32,1% externe persoon of organisatie 28,3% zowel registrator als externe	

Tabel A29: aantal/aandeel geëvalueerde activiteiten (regionale CGG-preventiewerkers)

Evaluatie scoort algemeen niet hoog bij coaching: in 'slechts' in 60 van de 573 coachingsactiviteiten is de activiteit geëvalueerd (10,5%). Dat is op zich niet zo verwonderlijk. In een structureel coachingsproces, met regelmatig weerkerende coachingsmomenten, zal evaluatie ten gepaste tijde, maar daarom niet na elke activiteit plaatsvinden.
Bekijken we het aandeel geëvalueerde coachingsactiviteiten van de CGG-preventiewerkers, dan zien we dat zij instaan voor 38 van die 60 geëvalueerde coachingsactiviteiten (63,3%). Dat is een stuk lager dan hun algemene aandeel van 76,3% waardoor we kunnen stellen dat CGG-preventiewerkers relatief minder vaak een coachingsactiviteit evalueren.

⇨ ***Vorming***

• Indicator: vormingsactiviteiten per sector/detailsector

Vorming per sector/detailsector	**Aantal activiteiten CGG-preventiewerk t.o.v. totaal**	**% op totaal**	**CGG-PW voornamelijk en/of proportioneel meer in detailsectoren …**
Arbeid	119/164	72,6%	Private bedrijven (> 50 pers.); vakbonden
Gezondheid	154/213	72,3%	Koepels; PAAZ/PZ; LOGO
Onderwijs	486/632	76,9%	SO: ASO, TSO, BSO; SO: TSO & BSO
Overheid	78/125	62,4%	Lokale overheden
Politie en justitie	72/92	78,3%	Gevangenissen
Vrije tijd en cultuur	74/103	71,8%	Jeugdwerk; allochtonenorganisaties
Welzijn	179/209	85,6%	Andere

Tabel A30: aantal/aandeel vorming per sector (regionale CGG-preventiewerkers)

Afgewogen tegen hun algemeen aandeel van 76,3% zien we dat het CGG-preventiewerk iets minder vorming opneemt naar de overheidssector toe en iets meer naar de welzijnssector toe. Voor de andere sectoren komen de percentages goed overeen met het algemeen percentage.
Aangaande aandachtspunten in het kader van TAD is het interessant om aan te stippen dat vakbonden (arbeid) en allochtonenorganisaties (welzijn) relatief vaker worden bereikt door vormingen vanuit het CGG-preventiewerk.

• Indicator: soorten vormingsactiviteit

Detailsoort vorming	**Aantal activiteiten CGG-preventiewerk t.o.v. totaal**	**% op totaal**
Informatieoverdracht	578/811	71,3%
Inspelen op attitudes	564/713	79,1%
Inoefenen van vaardigheden	272/351	77,5%
Andere	73/82	89,0%

Tabel A31: aantal/aandeel detailsoorten vorming (regionale CGG-preventiewerkers)

De CGG-preventiewerkers leggen een iets sterkere klemtoon op inspelen op attitudes. Het inoefenen van vaardigheden komt ongeveer 'gemiddeld' voor. Informatieoverdracht wordt iets minder opgenomen. Maar al bij al liggen de verhoudingen vrij dicht bij het algemene cijfer van 76,3%.

Andere vormen van vorming zijn goed voor 89,0%. Maar het gaat hier 'slechts' om 73 activiteiten op 82 en het is moeilijk om nauwkeurig te benoemen om welke soort vormingsactiviteit(en) het hier gaat.

• Indicator: bereikte doelgroepen in vormingsactiviteiten

		Aantal activiteiten CGG-preventiewerk t.o.v. totaal	% op totaal
Intermediaire doelgroep	Vormingsactiviteiten met intermediaire doelgroep	**525/713**	**73,6%**
	Specifieke doelgroep (en): 93,3% intermediairs 14,1% preventiewerkers 12,2% bestuursniveau		
Uiteindelijke doelgroep	Vormingsactiviteiten met uiteindelijke doelgroep	**553/677**	**81,7%**
	Specifieke doelgroep (en): 66,7% jongeren 38,0% volwassenen 4,3% familie		

Tabel A32: aantal/aandeel bereikte doelgroepen (regionale CGG-preventiewerkers)

Bij de vormingsactiviteiten van CGG-preventiewerkers is de verhouding tussen intermediaire doelgroepen en uiteindelijke doelgroepen vrij goed in evenwicht. Er gaat iets meer aandacht naar uiteindelijke doelgroepen dan naar intermediaire doelgroepen.

In het werken met intermediaire doelgroepen via vorming wordt de categorie intermediairs duidelijk het sterkst bereikt. Preventiewerkers en vertegenwoordigers van het bestuursniveau komen veel aan bod. Wat vorming naar uiteindelijke doelgroepen toe betreft, zijn jongeren en volwassenen de voornaamste doelgroepen.

• Indicator: evaluatie van vormingsactiviteiten

	Aantal activiteiten t.o.v. totaal	% op totaal
Geëvalueerde vormingsactiviteiten	820/1.082	75,8%
Wie evalueert?	45,4% registrator zelf 29,6% externe persoon of organisatie 25,0% zowel registrator als externe	

Tabel A33: aantal/aandeel geëvalueerde activiteiten (regionale CGG-preventiewerkers)

Vorming is dé activiteit bij uitstek als het op evaluatie aankomt. 1.082 van de 1.398 in Ginger geregistreerde vormingsactiviteiten (77,4%) werd ook geëvalueerd. Dat is veruit het hoogste aandeel van alle soorten activiteiten.
Van de 1.082 geëvalueerde vormingsactiviteiten staat het CGG-preventiewerk in voor driekwart. Dat komt ongeveer overeen met hun algemeen aandeel van 76,3%. We kunnen dus stellen dat CGG-preventiewerkers 'gemiddeld' scoren qua uitgevoerde evaluaties.
In bijna de helft van de gevallen is de registrator zelf de evaluator, in 3 op de 10 activiteiten is dat een externe en in een kwart van de gevallen is het beide.

⇨ ***Consult en advies***

• Indicator: consult- en adviesactiviteiten per sector/detailsector

Consult/advies per sector/detailsector	**Aantal activiteiten CGG-preventiewerk t.o.v. totaal**	**% op totaal**	**CGG-PW voornamelijk en/of proportioneel meer in detailsectoren …**
Arbeid	13/22	59,1%	
Gezondheid	52/108	48,1%	Centra Geestelijke Gezondheidszorg
Onderwijs	77/102	75,5%	
Overheid	78/152	51,3%	Lokale overheden
Politie en justitie	11/29	37,9%	
Vrije tijd en cultuur	36/57	63,2%	Allochtonenorganisaties
Welzijn	31/35	88,6%	Voorzieningen Bijzondere Jeugdzorg

Tabel A34: aantal/aandeel consult/advies per sector (regionale CGG-preventiewerkers)

Het beeld van consult en advies door het CGG-preventiewerk is nogal uiteenlopend. Enerzijds zien we dat het CGG-preventiewerk sterker dan 'gemiddeld' investeert in consult en advies naar de welzijnssector toe. Anderzijds zien we dat dit minder dan gemiddeld gebeurt in heel wat andere sectoren. Vooral in de sectoren politie en justitie, gezondheid en overheid is dat aandeel merkelijk lager. In de onderwijssector ligt het aandeel rond het gemiddelde.
Ondanks het al bij al eerder beperkte aantal consult- en adviesactiviteiten, zien we alweer enkele specifieke resultaten die aansluiten bij de in TAD vermelde

aandachtspunten, zoals de frequentere consult en advies naar allochtonenorganisaties (vrije tijd en cultuur) en de voorzieningen bijzondere jeugdzorg (welzijn) toe.

• Indicator: bereikte doelgroepen in consult- en adviesactiviteiten

		Aantal activiteiten CGG-preventiewerk t.o.v. totaal	% op totaal
Intermediaire doelgroep	Consult/advies met intermediaire doelgroep	**189/340**	**55,6%**
	Specifieke doelgroep (en): 65,6% intermediairs 28,0% preventiewerkers 27,5% bestuursniveau		
Uiteindelijke doelgroep	Consult/advies met uiteindelijke doelgroep	**131/152**	**86,2%**
	Specifieke doelgroep (en): 62,6% jongeren 45,8% volwassenen 29,8% familie 9,9% andere		

Tabel A35: aantal/aandeel bereikte doelgroepen (regionale CGG-preventiewerkers)

Bij consult- en adviesactiviteiten valt op dat er vanuit de CGG-preventie meer aandacht gaat naar uiteindelijke doelgroepen. Opmerkelijk is ook dat niet enkel jongeren goed aan bod komen, maar ook volwassenen en familieleden. De CGG-preventiewerkers staan in voor iets meer dan de helft van de consult- en adviesactiviteiten, wat in vergelijking met hun algemene registratiegraad van 76,3% opvallend laag is. Daarin gaat tweederde van de consult- en adviesactiviteiten uit naar intermediairs en telkens ruim een kwart naar preventiewerkers en vertegenwoordigers van het bestuursniveau.

• Indicator: evaluatie van consult- en adviesactiviteiten

	Aantal activiteiten t.o.v. totaal	% op totaal
Geëvalueerde consult en advies	50/69	72,5%
Wie evalueert?	76,0% registrator zelf 18,0% externe persoon of organisatie 6,0% zowel registrator als externe	

Tabel A36: aantal/aandeel geëvalueerde activiteiten (regionale CGG-preventiewerkers)

Consult en advies scoort algemeen laag op het vlak van evaluatie. Slechts 69 van de 501 geregistreerde consult- en adviesactiviteiten (13,8%) zijn geëvalueerd. Van de 69 geëvalueerde consult- en adviesactiviteiten komt 72,5% op naam van het CGG-preventiewerk, wat ongeveer overeenkomt met hun algemene registratiegraad.
In driekwart van de evaluaties staat de registrator daar zelf voor in.

⇨ ***Netwerking/overleg***

• Indicator: overleg- en netwerkingsactiviteiten per sector/detailsector

Ginger geeft geen directe indicaties over netwerking. Maar via het screenen van overlegactiviteiten komt ook een stuk beeld over netwerking naar voren. Overleg is namelijk dé activiteit bij uitstek om aan netwerking te doen. Dat blijkt ook uit de algemene Gingerresultaten: in 3 op de 10 overlegactiviteiten is er sprake van intersectorale samenwerking, terwijl dit voor alle activiteiten samen in iets minder dan 1 op de 5 activiteiten het geval is. Maar ook binnen één sector is overleg een indicator voor netwerking, zoals blijkt uit onderstaande resultaten.

Overleg per sector/detailsector	**Aantal activiteiten CGG-preventiewerk t.o.v. totaal**	**% op totaal**	**CGG-PW voornamelijk en/of proportioneel meer in detailsectoren ...**
Arbeid	69/154	44,8%	Private bedrijven (1-50 pers.); meerdere
Gezondheid	833/1.161	71,7%	Centra Geestelijke Gezondheid; LOGO; koepels; meerdere
Onderwijs	441/556	79,3%	SO: ASO, TSO & BSO; CLB; meerdere
Overheid	818/971	84,2%	Lokale overheden; provinciale overheden; meerdere
Politie en justitie	246/304	80,9%	Politiediensten; meerdere
Vrije tijd en cultuur	282/331	85,2%	Jeugdwerk (vnl. koepels); meerdere
Welzijn	490/545	89,9%	OCMW; meerdere

Tabel A37: aantal/aandeel overleg per sector (regionale CGG-preventiewerkers)

Vergelijkend met hun algemene registratiegraad van 76,3% zien we dat de CGG-preventiewerkers opvallend minder overleg plegen in de arbeidssector. Anderzijds springt in het oog dat hun bijdrage aan netwerking via overleg heel sterk is in de sectoren overheid, vrije tijd en cultuur en welzijn.
Het feit dat bij overleg 'meerdere' detailsectoren in alle sectoren sterker scoort, toont aan dat ook binnen één sector via overleg aan netwerkvorming wordt gedaan. Immers, voor een groot deel verloopt overleg binnen een bepaalde sector via de participatie van minstens 2 detailsectoren.

• Indicator: bereikte doelgroepen in overleg

		Aantal activiteiten CGG-preventiewerk t.o.v. totaal	**% op totaal**
Intermediaire doelgroep	Overlegactiviteiten met intermediaire doelgroep	**1.891/2.490**	**75,9%**
	Specifieke doelgroep (en): 61,0% intermediairs 40,9% preventiewerkers 26,5% bestuursniveau		
Uiteindelijke doelgroep	Overlegactiviteiten met uiteindelijke doelgroep	**33/41**	**80,5%**
	Specifieke doelgroep (en): te weinig cases voor betrouwbaar resultaat		

Tabel A38: aantal/aandeel bereikte doelgroepen (regionale CGG-preventiewerkers)

Zowel naar intermediaire doelgroepen als naar uiteindelijke doelgroepen kent het CGG-preventiewerk een bereik dat dicht bij hun registratiegraad van 76,3% aanleunt. Toch is het duidelijk dat de 33 overlegactiviteiten met uiteindelijke doelgroepen qua grootteorde in het niets verzinken in vergelijking met de 1.891 overlegactiviteiten met intermediaire doelgroepen.

Binnen de ruime categorie 'intermediaire doelgroepen' zien we bovendien dat de drie categorieën (intermediairs, preventiewerkers en bestuursniveau) een behoorlijke tot hoge participatiegraad kennen.

•Indicator: evaluatie van overlegactiviteiten

	Aantal activiteiten t.o.v. totaal	**% op totaal**
Geëvalueerde overlegactiviteiten	223/331	67,4%
Wie evalueert?	43,9% externe persoon of organisatie 36,1% registrator zelf 20,0% zowel registrator als externe	

Tabel A39: aantal/aandeel geëvalueerde activiteiten (regionale CGG-preventiewerkers)

Ook overleg kent algemeen een eerder lage evaluatiegraad: 313 van de 2.532 geregistreerde overlegactiviteiten zijn geëvalueerd (12,4%). Van die 313 geëvalueerde activiteiten is dat tweederde van de gevallen (67,4%) door CGG-preventiewerkers gebeurd. Dat aandeel ligt iets onder hun algemene registratiegraad.

In tegenstelling tot andere soorten activiteit wordt de evaluatie vooral door een externe persoon of dienst opgenomen.

In ruim een derde van de gevallen gebeurt de evaluatie door de registrator zelf. In 1 op de 5 gevallen gebeurt de evaluatie door zowel registrator als externe(n).

6. Wat brengt de nabije Gingertoekomst?

• Opvolging en ondersteuning Gingerregistrators

Tot en met 31 december 2009 hebben in totaal 89 preventieactoren een Gingertoegang gekregen. Van deze 89 personen hebben er 80 ook effectief geregistreerd in het Gingerjaar 2009. De personen die aan de Gingerregistratie 2009 deelnamen, moeten blijvend bij de registratie gehouden worden. Dat zal o.a. gebeuren via de halfjaarlijkse nieuwsbrief, die ook zonder halfjaarlijkse data-export behouden blijft en waarin het belang van de registratie blijvend aangestipt zal worden. Daarnaast is er de laagdrempelige helpdeskfunctie op VAD, via telefoon of via mail, die ervoor moet zorgen dat de registrators niet afhaken omwille van inhoudelijke of technische moeilijkheden.
Hoopgevend is dat er in het eerste halfjaar van 2010 nog eens 16 nieuwe Gingeraccounts zijn toegekend. Ook positief is de aanvraag van CGG-directies om een Gingertoegang te krijgen. Zo kunnen de Gingerresultaten op organisatieniveau een verlengde naar beleidsvoering krijgen.

• Vormingen

In 2009 en in het eerste halfjaar van 2010 ging alle aandacht qua Gingervormingen naar introductiesessies, zo leren de preventieactoren het nieuwe registratiesysteem kennen. In totaal 10 voorstellingssessies werden op VAD en in verschillende provinciale of regionale settings gegeven. Indien er voldoende interesse voor is, kan deze vorming steeds op vraag worden georganiseerd.
In het najaar 2010 zal een vormingsmodule 'werken met de eigen Gingerdata' worden uitgewerkt. Het is de bedoeling om die vanaf begin 2011 te organiseren voor geïnteresseerde registrators. Doordat zij via deze vormingsmodule hun eigen data beter kunnen gebruiken voor verslagen en analyses wordt de meerwaarde voor de gebruiker groter wat vermoedelijk de gebruikstrouw van de registrator zal verhogen.

• Evaluatie

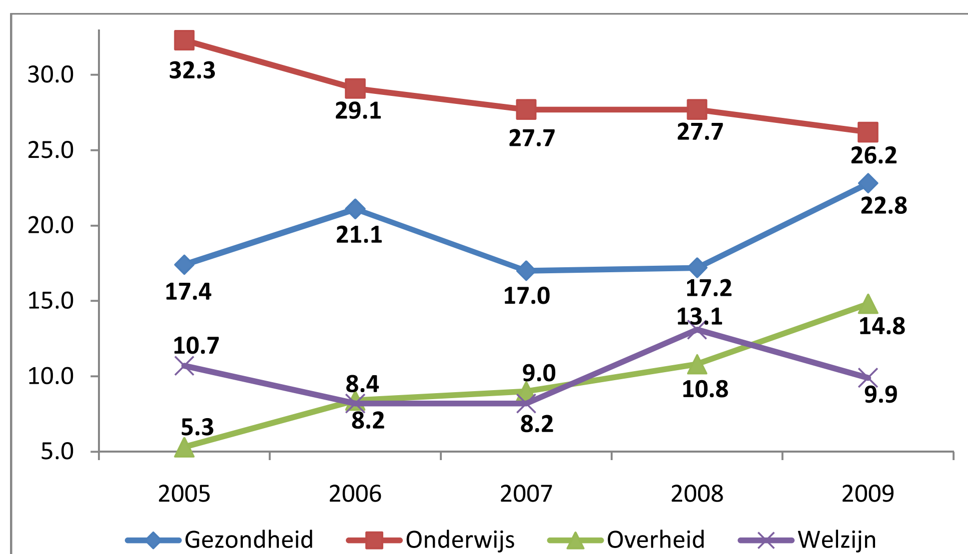
De meeste Gingerregistrators zullen tegen eind 2010 voldoende ervaring hebben met www.vadginger.be. Tijd om een eerste evaluatie te houden. De eerste reacties van de deelnemende registrators zijn algemeen genomen positief. Maar dit neemt niet weg dat er ook enkele kinderziektes uitgehaald moeten worden. In het najaar van 2010 zal daarom een schriftelijke evaluatieronde worden gehouden bij personen die een Gingeraccount verkregen hebben. De evaluatieresultaten zullen in het Gingerrapport 2010 opgenomen worden.

Sommige resultaten uit dit Gingerrapport 2009 bieden alvast aanknopingspunten om de evaluatie op te zetten. Zo moeten we nagaan of en hoe de categorie 'meerdere' bij detailsectoren kan worden verfijnd. Ook zullen we nagaan wat de categorie 'zelf ontwikkeld materiaal' concreet inhoudt.

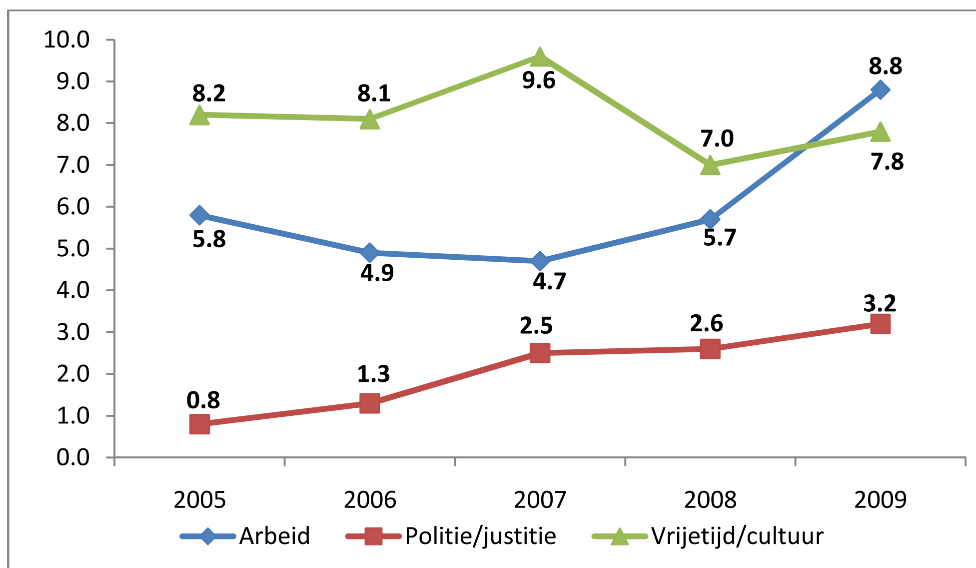
Bijlage 1: algemene Gingerresultaten

Sector	Unisectorale activiteiten	Intersectorale activiteiten	Totaal aantal activiteiten
Arbeid	401 (8,8%)	68 (6,6%)	469 (8,4%)
Gezondheid	1.043 (22,8%)	716 (69,9%)	1.759 (31,5%)
Onderwijs	1.196 (26,2%)	408 (39,8%)	1.604 (28,7%)
Overheid	675 (14,8%)	780 (76,1%)	1.455 (26,0%)
Politie en justitie	146 (3,2%)	359 (35,0%)	505 (9,0%)
Vrije tijd en cultuur	355 (7,8%)	287 (28,0%)	642 (11,5%)
Welzijn	454 (9,9%)	534 (52,1%)	988 (17,7%)
Totaal	4.565	1.025 (18,3%)	5.590
		Intersectoraal	

Tabel B1: aantal/aandeel activiteiten per sector (unisectoraal, intersectoraal, totaal)

Grafiek B1: evolutie aandeel unisectorale activiteiten; grotere sectoren (2005-2009)

Grafiek B2: evolutie aandeel unisectorale activiteiten; kleinere sectoren (2005-2009)

	2005	2006	2007	2008	2009
Aandeel intersectorale activiteiten	19,5%	18,9%	18,2%	15,8%	18,3%
Aantal sectoren/activiteit	2,72	2,99	3,04	3,13	3,08
ISS-indicator[26]	53,0	56,5	55,3	49,5	56,4

Tabel B2: overzicht evolutie intersectorale activiteiten (2005-2009)

[26] De ISS-indicator, berekend volgens de formule [percentage intersectorale activiteiten op het totaal aantal activiteiten x gemiddeld aantal aanwezige sectoren per intersectorale activiteit], geeft een indicatie van de reikwijdte van intersectorale samenwerking.

	Alle activiteiten	Overleg	Consult/advies	Coaching	Vorming	Vroeginterventie	Andere Actie
Arbeid	2.23 u.	1.27 u.	1.13 u.	1.49 u.	3.46 u.	-	2.26 u.
Gezondheid	2.46 u.	2.22 u.	1.43 u.	1.51 u.	3.35 u.	5.42 u.	2.11 u.
Onderwijs	2.39 u.	1.48 u.	2.51 u.	2.00 u.	3.41 u.	-	2.08 u.
Overheid	2.22 u.	2.14 u.	2.03 u.	2.04 u.	3.53 u.	-	2.39 u.
Politie en justitie	2.22 u.	1.57 u.	2.15 u.	1.58 u.	3.59 u.	0.52 u.	2.53 u.
Vrije tijd en cultuur	2.12 u.	1.50 u.	2.53 u.	1.49 u.	2.46 u.	-	3.02 u.
Welzijn	2.20 u.	1.58 u.	1.36 u.	2.05 u.	3.43 u.	1.01 u.	2.21 u.
Algemene bevolking	2.06 u.	2.11 u.	1.56 u.	1.13 u.	2.38 u.	1.21 u.	3.05 u.
(Intersectoraal)	*2.34 u.*	*2.17* u.	*2.27* u.	*1.59* u.	*4.11* u.	-	*2.45* u.
Algemeen	2.30 u.	2.01 u.	2.05 u.	1.57 u.	3.30 u.	3.53 u.	2.51 u.

Tabel B3: gemiddelde tijdsinvestering per sector en per soort activiteit

Sector	Lokaal	Regionaal	Provinciaal	Gemeenschap / gewest	Federaal	Internationaal
Arbeid	38,8%	**12,6%**	9,6%	20,7%	**16,8%**	1,5%
Gezondheid	41,0%	10,7%	**14,5%**	**29,3%**	1,7%	2,7%
Onderwijs	**86,2%**	3,4%	4,9%	4,7%	0,2%	0,6%
Overheid	61,3%	10,8%	11,0%	13,1%	2,4%	1,4%
Politie en justitie	74,3%	9,9%	5,0%	7,9%	2,0%	1,0%
Vrije tijd en cultuur	78,7%	7,2%	3,6%	7,0%	0,0%	**3,6%**
Welzijn	75,6%	8,9%	7,1%	7,0%	0,5%	0,9%
Algemene bevolking	71,6%	**16,7%**	8,5%	2,7%	0,0%	0,5%
Algemeen	63,0%	8,6%	9,0%	15,4%	2,5%	1,5%

Tabel B4: locatieniveaus per sector

Sector	Overleg	Vorming	Coaching	Consult/advies	Vroeginterventie	Andere acties
Arbeid	32,8%	**35,0%**	**23,0%**	4,7%	0,0%	4,5%
Gezondheid	**66,0%**	12,1%	2,6%	6,1%	**9,6%**	3,6%
Onderwijs	34,7%	**39,4%**	14,7%	6,4%	0,1%	4,7%
Overheid	**66,7%**	8,6%	7,8%	10,4%	0,0%	6,4%
Politie en justitie	60,2%	18,2%	8,5%	5,7%	2,6%	4,8%
Vrije tijd en cultuur	51,6%	16,0%	11,7%	8,9%	0,5%	**11,4%**
Welzijn	55,2%	21,2%	11,7%	3,5%	2,9%	5,5%
Algemene bevolking	30,3%	21,4%	1,2%	**20,4%**	**20,1%**	6,5%
Algemeen	45,3%	25,0%	10,3%	9,0%	5,0%	5,5%

Tabel B5: soorten activiteit per sector

Sector	Intermediaire Doelgroep	Uiteindelijke doelgroep
Arbeid	86,5%	13,5%
Gezondheid	84,9%	15,1%
Onderwijs	66,3%	**33,7%**
Overheid	**93,9%**	6,1%
Politie en justitie	88,8%	11,2%
Vrije tijd en cultuur	78,8%	21,3%
Welzijn	87,9%	12,1%
Algemene bevolking	42,7%	**57,3%**
Algemeen	76,3%	23,7%

Tabel B6: doelgroepen per sector

	Intermediaire doelgroep			Uiteindelijke doelgroep		
Sector	Intermediairs	Bestuursniveau	Preventiewerkers	Volwassenen	Jongeren	Familiale omgeving
Arbeid	83,4%	**47,0%**	14,6%	**88,9%**	4,8%	0,0%
Gezondheid	58,4%	31,4%	**55,6%**	38,0%	56,8%	12,8%
Onderwijs	**91,8%**	29,7%	17,1%	14,3%	**90,0%**	2,8%
Overheid	48,9%	**49,7%**	**53,3%**	50,0%	63,6%	13,6%
Politie en justitie	**91,7%**	**52,8%**	35,3%	30,4%	69,6%	12,5%
Vrije tijd en cultuur	**92,3%**	33,3%	23,4%	**64,0%**	64,7%	6,6%
Welzijn	86,4%	34,0%	31,7%	42,9%	46,2%	**19,3%**
Algemene bevolking	78,1%	28,8%	24,4%	**65,1%**	32,1%	**35,8%**
Algemeen	67,8%	31,1%	34,8%	38,5%	62,4%	12,0%

Tabel B7: specifieke doelgroepen per sector

Sector	Middelengebruik algemeen	Alcohol	Illegale drugs	Medicatie	Tabak	Gokken	ICT-verslavingen
Arbeid	**89,6%**	22,0%	18,6%	**16,4%**	4,9%	2,1%	1,4%
Gezondheid	79,2%	23,3%	14,8%	6,1%	3,1%	3,2%	1,8%
Onderwijs	**90,5%**	21,7%	19,2%	**13,4%**	**12,5%**	**8,2%**	**7,4%**
Overheid	79,2%	22,3%	12,6%	5,8%	3,6%	5,8%	1,4%
Politie en justitie	83,0%	23,6%	**21,0%**	9,9%	8,7%	6,7%	3,2%
Vrije tijd en cultuur	84,1%	20,9%	14,3%	5,0%	4,5%	3,6%	1,2%
Welzijn	85,9%	17,3%	13,8%	7,2%	4,0%	6,8%	2,2%
Algemene bevolking	67,4%	24,6%	11,4%	5,7%	3,2%	**13,4%**	**6,7%**
Algemeen	82,1%	22,3%	16,5%	9,4%	6,4%	5,9%	3,4%

Tabel B8: behandelde thema's per sector

Sector	Zelf ontwikkeld materiaal	Materiaal van VAD/DrugLijn	Ander materiaal op Vlaams niveau	Ander materiaal op lokaal/region. niveau	Ander materiaal op internationaal niveau
Arbeid	45,2%	**77,6%**	6,8%	8,3%	5,8%
Gezondheid	39,2%	50,0%	**16,3%**	18,9%	**12,9%**
Onderwijs	**62,0%**	46,1%	10,7%	11,5%	6,3%
Overheid	47,6%	39,7%	12,6%	22,4%	7,7%
Politie en justitie	52,9%	53,5%	14,5%	**24,2%**	5,7%
Vrije tijd en cultuur	59,0%	52,8%	7,8%	17,8%	4,2%
Welzijn	54,3%	46,4%	7,8%	15,0%	6,3%
Algemene bevolking	45,8%	33,8%	9,0%	18,4%	**14,7%**
Algemeen	51,1%	45,5%	10,4%	11,5%	8,0%

Tabel B9: gebruikt materiaal per sector

Sector	Activiteit geëvalueerd (a)	Rapport indien geëvalueerd (b)	% evaluatie-verslag (a*b/100)
Arbeid	38,8%	76,1%	**29,5%**
Gezondheid	28,9%	**83,0%**	24,0%
Onderwijs	**42,0%**	56,1%	23,6%
Overheid	18,3%	**82,6%**	15,1%
Politie en justitie	34,3%	**86,0%**	**29,5%**
Vrije tijd en cultuur	31,3%	77,8%	24,4%
Welzijn	29,9%	79,3%	23,7%
Algemene bevolking	40,8%	80,4%	**32,8%**
Algemeen	32,0%	68,4%	21,9%

Tabel B10: evaluatie per sector

Soort activiteit	% activiteit geëvalueerd (a)
Overleg	12,4%
Consult/advies	13,8%
Coaching	10,5%
Vorming	77,4%
Vroeginterventie	52,7%
Andere actie	38,7%
Algemeen	32,0%

Tabel B11: evaluatie per soort activiteit

Bijlage 2: Ginger-nieuwsbrieven 2009

Brussel, 25 juni 2009

Ginger-nieuwsbrief juni 2009

Beste Gingerregistrator,

Eigenlijk is er maar één item in deze nieuwsbrief: de nieuwe internetapplicatie van Ginger is gelanceerd: www.vadginger.be. Nadat in de periode april-juni 2009 in de verschillende Vlaamse provincies en op VAD voorstellingen over de nieuwe Ginger doorgingen, werden nog de laatste kleine aanpassingen aan het programma doorgevoerd. Nu dat achter de rug is, kan vadginger definitief van start gaan. Dit zijn de belangrijkste nieuwigheden van vadginger …

Technische vernieuwingen:

- Voortaan heb je, overal waar er een internetaansluiting is, altijd toegang tot Ginger.
- Omdat de databank uit de vorige Gingerversie niet meer integreerbaar was in de nieuwe Gingerversie, moet de databank weer nieuw worden opgebouwd. Maar …
- In het opbouwen van de databank van organisaties/netwerken en regionale clusters, kan je verder werken op de lijsten van de hele organisatie. Al wat de collega's al hebben ingevoerd qua organisaties/netwerken en regionale clusters kan je selecteren. De activiteiten zelf blijven enkel voor de gebruiker zelf toegankelijk.
- De registratie is niet langer gebonden aan twee deadlines per jaar. Er moeten halfjaarlijks dus geen nieuwe geheime codes meer worden opgevraagd. Wij gaan ervan uit dat elke registrator genoeg zelfdiscipline aan de dag kan leggen om op regelmatige basis de preventieactiviteiten te registreren. Wij willen de registrators er wel toe aanzetten dat zij tegen 15 januari al hun activiteiten van het vorige jaar hebben geregistreerd. Vanuit VAD wordt de vooruitgang in de registratie opgevolgd. Als zou blijken dat iemand al lang niet meer geregistreerd heeft, wordt die persoon door VAD gevraagd om dat alsnog te doen.
- Indien jouw pc zou crashen, verlies je de Gingerdata niet omdat deze veilig op de VAD-server worden gestockeerd.

Inhoudelijke vernieuwingen:

- Vadginger geeft een verfijnder beeld van intersectorale samenwerking: het geeft niet enkel de deelnemende sectoren weer, maar ook de deelnemende detailsectoren.
- Vadginger geeft een verfijnder beeld van de bereikte doelgroepen (o.a. grootteorde van bereik).
- Vadginger geeft een verfijnder beeld van de activiteiten (meer keuzeopties).
- Er zijn een aantal belangrijke variabelen toegevoegd:
    - Welke items werden tijdens de activiteit behandeld?

    - Welk materiaal werd ter voorbereiding en/of tijdens de uitvoering van de activiteit gebruikt?
    - (Hoe) is de activiteit geëvalueerd?
- Voortaan kan je ook op organisatieniveau activiteiten filteren. Wil je bijvoorbeeld weten hoeveel activiteiten jouw organisatie uitvoerde met een bepaalde organisatie, dan kan dat voortaan.
- De nieuwe filterfunctie biedt haast ontelbare mogelijkheden om het registratiebeeld van de registrator of van de organisatie scherp te stellen.

In het najaar wordt verder nagedacht over en gewerkt aan een verdere ondersteuning van de Gingerregistrators. Een vorming over hoe je in vadginger de eigen registratiedata kan gebruiken voor een overzicht, zowel op persoonlijk vlak als voor de hele organisatie, wordt uitgewerkt en zo vlug als mogelijk bekend gemaakt.

Ziezo, dit is de aanzet voor een nieuw Gingertijdperk. Ik hoop dat jullie gauw de voordelen van het nieuwe programma gewaarworden. Als er nog vragen zijn, gelieve mij te contacteren. Houd er wel rekening mee dat ik in 2009 enkel op maandag, dinsdag en woensdagvoormiddag bereikbaar ben. Bovendien neem ik van 9 juli tot 2 augustus vakantie.

Ik wens jullie een goed verlof toe.

Vriendelijke groeten,

Johan Rosiers

VAD

02/423.03.58

johan.rosiers@vad.be

Brussel, 17 december 2009

Ginger-nieuwsbrief december 2009

Beste Gingerregistrator,

Koud … grijze lucht … miezerige neerslag … eigenlijk geen weer om buiten te komen. Daarom, laten we knus binnenblijven en ons aan de Gingerregistratie zetten. Met de online-versie www.vadginger.be zijn we een nieuw Gingertijdperk ingetreden, maar één traditie blijft behouden: de registratie voor 2009 moet tegen 15 januari 2010 afgerond zijn.

Om de registratie in goede banen te leiden, geef ik enkele aandachtspunten mee. Als bijlage bij deze nieuwsbrief vind je nog eens een overzicht van de belangrijkste vernieuwingen van de nieuwe Gingerversie.

1. Inloggen

Wie reeds een account heeft aangevraagd, heeft een automatisch antwoord gekregen met daarin de gebruikersnaam en het wachtwoord. Wie nog geen account heeft aangevraagd, kan dit best doen door er bij mij één aan te vragen (contactinfo: zie punt 5).

De gebruikersnaam bestaat uit zes letters: de eerste drie verwijzen naar de organisatie, de laatste drie naar de naam. Zeer belangrijk is dat elke registrator van één organisatie dezelfde eerste drie letters krijgt. Dat is om later een gezamenlijk Gingerbeeld op organisatieniveau uit de databank te kunnen halen.

Het wachtwoord bestaat uit minstens zeven karakters, waarvan minstens één niet-alfanumeriek karakter (bv: § of & of ! of # of ?). Het automatisch gegenereerd wachtwoord dat je eerst krijgt, kan je eenvoudig aanpassen naar een meer persoonlijk en makkelijker te onthouden wachtwoord, door op www.vadginger.be in de linkerkolom op 'Gebruikers/wachtwoord wijzigen' te klikken.

2. Wat moet er in Ginger?

Onderstaand selectieschema helpt in het bepalen van welke preventieactiviteiten in Ginger thuishoren. Alle activiteiten die niet in Ginger thuishoren, maar voor de registrator wel belangrijk zijn om te registreren, kunnen als 'interne activiteit' worden ingevoerd. Daarvoor hoef je in het activiteitenblad enkel het vakje 'Interne activiteit' aan te vinken.

3. Opbouw van het programma

In het begin moet elke registrator wat tijd investeren in de opbouw van de databank van organisaties/netwerken. Immers, aan elke activiteit moet voorafgaand een organisatie of netwerk worden gekoppeld. Deze databank is een gezamenlijke databank binnen de eigen organisatie. Met andere woorden, alle collega's van één organisatie werken op deze databank. Als iemand al een

bepaalde organisatie of netwerk heeft ingevoerd, kan een collega die organisatie of netwerk voortaan ook kiezen.

Ook wat regionale clusters betreft, moet er eerst een databank van clusters worden aangemaakt. In elke cluster kunnen tot tien gemeenten worden ingebracht.

4. Aandachtspunten bij het registreren

- Probeer het hele jaar door op regelmatige basis te registreren. Naast tal van andere voordelen, zorgt dit er ook voor dat je minder tijd verliest door te moeten terugklikken naar de datum van de activiteit.
- Vermijd te vage formuleringen in de omschrijving van de activiteit en benoem ze consequent. Om bepaalde structurele acties in de Vlaamse Gemeenschap beter te kunnen monitoren, is het ook aangewezen om met alle betrokkenen afspraken te maken over een uniforme omschrijving (bv. ECAT, vroeginterventie met jongeren, regionale infosessies cao 100).
- Bij het invoeren van de detailsector neem je best de handleiding erbij, waar je op pagina's 13 en 14 de lijst per sector vindt. BELANGRIJK: vermijd zoveel mogelijk de categorie 'andere'. Ga eerst na of er geen andere detailsector toepasselijk is.
- Indien je het locatieniveau 'lokaal' ingeeft, moet je de betreffende gemeente invoeren. Onthoud dat enkel de hoofdgemeenten staan weergegeven en niet de deelgemeenten. Deelgemeenten moeten dus onder de hoofdgemeente worden geregistreerd.

5. Hulp nodig?

Ook al ben je een ervaren Gingerregistrator, neem toch best eerst de Gingerhandleiding goed door. Leg de handleiding ook naast je bij het registreren, zodat je die kan raadplegen bij onduidelijkheden of bij twijfelgevallen. Een afdrukbare Word-versie van de handleiding is te downloaden in de linker kolom van het programma.
Aarzel niet om bij twijfels, vragen of problemen contact op te nemen met mij, via 02/423.03.58 of johan.rosiers@vad.be. Houd er wel rekening mee dat ik van 22 tot en met 31 december in verlof ben.

Ziezo, daarmee zijn de belangrijkste zaken doorgegeven. Ik hoop binnenkort te mogen vaststellen dat jouw Gingerregistratie voor 2009 achter de rug is. Voor de rest wens ik je nog een feestelijk eindejaar en een goed begin van 2010.

Vriendelijke groeten,

Johan Rosiers

VAD

Selectieschema: welke activiteit hoort in de Gingerregistratie thuis?		
Behandelt de activiteit de alcohol- en drugthematiek (incl. medicatie, gokken, internetverslavingen)?	NEEN→	Activiteit hoort niet in Ginger (behalve als interne activiteit)
JA ↓		
Gaat het om een preventieactiviteit (universeel, geïndiceerd of selectief)? *	NEEN→	Activiteit hoort niet in Ginger (behalve als interne activiteit)
JA ↓		
Worden in de activiteit externen betrokken?	NEEN→	Activiteit hoort niet in Ginger (behalve als interne activiteit)
JA ↓		
Heb je een actieve, participerende rol in de activiteit?	NEEN→	Activiteit hoort niet in Ginger (behalve als interne activiteit)
JA ↓		
Activiteit hoort in Ginger		
(*: vroeginterventie wordt ook in Ginger geregistreerd.)		

De belangrijkste Gingervernieuwingen op een rijtje

Op technisch vlak:

- Voortaan heb je, overal waar er een internetaansluiting is, altijd toegang tot Ginger.
- Omdat de databank uit de vorige Gingerversie niet meer integreerbaar was in de nieuwe Gingerversie, moet de databank weer nieuw worden opgebouwd. Maar …
- In het opbouwen van de databank van organisaties/netwerken en regionale clusters, kan je verder werken op de lijsten van de hele organisatie. Al wat de collega's al hebben ingevoerd qua organisaties/netwerken en regionale clusters kan je selecteren. De activiteiten zelf blijven enkel voor de gebruiker zelf toegankelijk.
- De registratie is niet langer gebonden aan twee deadlines per jaar. Er moeten halfjaarlijks dus geen nieuwe geheime codes meer worden opgevraagd. Wij gaan er van uit dat elke registrator genoeg zelfdiscipline aan de dag kan leggen om op regelmatige basis de preventieactiviteiten te registreren. Wij willen de registrators er wel toe aanzetten dat zij tegen 15 januari al hun activiteiten van het vorige jaar hebben geregistreerd. Vanuit VAD wordt de vooruitgang in de registratie opgevolgd. Als zou blijken dat iemand al lang niet meer geregistreerd heeft, wordt die persoon door VAD gevraagd om dat alsnog te doen.
- Indien jouw pc zou crashen, verlies je de Gingerdata niet omdat deze veilig op de VAD-server worden gestockeerd.

Op inhoudelijk vlak:

- Vadginger geeft een verfijnder beeld van intersectorale samenwerking: het geeft niet enkel de deelnemende sectoren weer, maar ook de deelnemende detailsectoren.
- Vadginger geeft een verfijnder beeld van de bereikte doelgroepen (o.a. grootteorde van bereik).
- Vadginger geeft een verfijnder beeld van de activiteiten (meer keuzeopties, o.a. vroeginterventie).
- Er zijn een aantal belangrijke variabelen toegevoegd:
  - Welke items werden tijdens de activiteit behandeld?
  - Welk materiaal werd ter voorbereiding en/of tijdens de uitvoering van de activiteit gebruikt?
  - (Hoe) is de activiteit geëvalueerd?
- Voortaan kan je ook op organisatieniveau activiteiten filteren. Wil je bijvoorbeeld weten hoeveel activiteiten jouw organisatie uitvoerde met een bepaalde organisatie, dan kan dat voortaan.
- De nieuwe filterfunctie biedt haast ontelbare mogelijkheden om het registratiebeeld van de registrator of van de organisatie scherp te stellen.